KT1333
.I7G3
10021500022276
کتابخانه دانشکده حقوق

۲۹۷۹
۱۰۷۵
۱۷۳-د
۳۸۷۵
۲۹۷۹

قانون جزای عرفی

پیشنهادی حضرت اشرف والا شاهزادهٔ نصرة الدوله وزیر عدلیهٔ اعظم

که در تاریخ سه شنبه پنجم جمادی الاولی ۱۳۳۵

هیئت وزراء عظام دامت شوکتهم اجرای موقت

آنرا تصویب فرموده‌اند

حق طبع محفوظ

مطبعه « فاروس » طهران

بسم الله الرحمن الرحیم

قانون جزای عرفی

قسمت اول

در مجازات و اثرات مترتبه بر آن و سایر احکام کلیه

فصل اول

در مجازات جنایت و جنحه و خلاف

ماده ۱ ـ مجازات جنایت بر دو قسم است: اول ترهیبی و ترذیلی با هم.
دویم ترذیلی فقط.
مجازات جنحه تأدیبی است.
مجازات خلاف تکدیری است (رجوع بفصل اول از باب سیم قانون اصول محاکمات جزائی) حبس بچه‌های کوچک از ۱۰ روز

ماده ۲ ـ جزاهائیکه هم ترهیبی و هم ترذیلی است از اینقرار است.

کتابخانه حقوق طهران

۱) اعدام.
۲) حبس دائم با قید.
۳) حبس غیر دائم با قید.
۴) حبس دائم در قلاع
۵) حبس غیردائم در قلاع.
۶) حبس مجرّد.

ماده ۳ ـ جزاهائیکه فقط ترذیلی است از اینقرار است:
۱) اخراج از مملکت.
۲) محرومیت از حقوق اجتماعی (رجوع به ماده ۲۲).

ماده ۴ ـ جزاهای تادیبی از اینقرار است.
۱) حبس غیر دائم در محبس تادیبی.
۲) محرومیت موقت از بعض حقوق اجتماعی یا مدنی یا خانوادگی.
۳) حبس قابل ابتیاع.
۴) ممنوعیت از اقامت در محل مخصوص.

ماده ۵ ـ جزای تکدیری فقط حبس قابل ابتیاع است.

ماده ۶ ـ هرکس محکوم به اعدام شد سر اورا از بدن قطع میکنند.

ماده ۷ ـ جنازه مقتولین به خانواده آنان درصورتیکه تقاضا کنند تسلیم میشود بشرط انکه متعهد شوند که بدون تشریفات دفن نمایند.

ماده ۸ — اشخاصی که محکوم بحبس دائم با قید شده‌اند در محبس مخصوص این نوع حبس در تحت قید و مشغول اعمال شاقه خواهند بود و مطابق نظامنامه که بموجب فرمان پادشاه برای انها ترتیب داده شده با انها رفتار می شود .

ماده ۹ — مدت محکومیت بحبس غیردائم با قید کمتر ازسه وبیشتر از پانزده سال نخواهد بود .

ماده ۱۰ — اشخاصی که محکوم بحبس درقلاع شده‌اند در قلعه که بموجب فرمان پادشاه معین میشود بدون قید محبوس خواهند گردید . شخص محبوس میتواند با اشخاصی که در داخل محبس میباشند و نیز با اشخاص خارج از محبس مطابق نظامنامهٔ که بموجب فرمان پادشاه مقرر میشود مراوده نماید .

حبس درقلاع هرگاه غیر دائم باشد مدت آن کمتر از سه سال و بیشتراز پانزده سال نخواهد بود جز درموردی که درماده (۲۰) مقرراست.

ماده ۱۱ — اشخاصی که محکوم بحبس مجرّد شده باشند درحجرات مخصوص جداگانه بدون قید محبوس خواهند شد و ازمراودات خارجی ممنوعند مگر موافق ترتیبات خصوصی مطابق نظامنامه محبس ها که بر طبق آن فرمان صادر میشود .

مدت حبس مزبور کمتراز دوسال وبیشتر از ده سال نخواهدبود .

ماده ۱۲ — مدت کلیه جزاهائیکه موجب سلب آزادی‌است از روزی

محسوب میشود که شخص محکوم علیه برحسب حکم‌قطعی قابل اجرا محبوس شده‌است .

ماده ۱۳ — درصورتیکه شخصی قبل‌از صدورحکم موقتاً توقیف شده باشد و برحسب حکم محکمه جنحه یا جنایت محکوم بجزائی گردد که سلب آزادی میکند ایام توقیف موقت از مدت حبس کسر خواهد شد جز در موردی که محکمه معین نماید که کل یا بعض آن محسوب نگردد .

ماده ۱۴ — شروع باجرای هیچ مجازاتی در اعیاد مذهبی وملی وروزهای رحلت و شهادت معصومین و روزهای جمعه نمیشود .

ماده ۱۵ — اجراء حکم اعدام در بارهٔ رجال در یکی ازمحلهای عمومی ناحیهٔ که محکمه معین خواهد کرد و دربارهٔ اناث درمحبس بعمل می آید .

ماده ۱۶ — درصورتیکه زن محکوم به اعدام حامله باشد حکم محکمه پس از وضع حمل مجری خواهد گردید .

ماده ۱۷ — محکومیت بحبس دائم وغیر دائم با قید و حبس مجرد وحبس در قلاع و اخراج ازمملکت موجب سلب حقوق اجتماعی‌است .

سلب حقوق اجتماعی از روزی شروع میشود که حکم محکمه قطعی و قابل اجرا شده‌است و در مورد احکام غیابی از زمان اعلان و اشاعهٔ حکم وچسبانیدن صورت مصدق درب اقامتگاه محکوم‌علیه غایب‌است.

ماده ۱۸ ـ اشخاصی که به حبس با قید یا حبس در قلاع یا حبس مجرد محکوم میشوند مادام که درتحت مجازاتند میتوانند یکنفر یا بیشتر ازطرف خود برای اداره و اقامهٔ امور زندگانی خود تعیین نمایند ولیکن شخصاً نمیتوانند درمایملك خود تصرفات خودسرانه نمایند .

ماده ۱۹ ـ اشخاصی که محکوم باخراج از مملکت گردیده‌اند بتوسط مامورین مخصوص و برحسب حکم دولت بخارج از خاك ایران فرستاده خواهند شد .

مدت اخراج کمتر از دوسال و بیشتر از ده سال نخواهد بود .

ماده ۲۰ ـ اگر شخص محکوم باخراج از مملکت قبل از انقضای مدت مجازات بخاك ایران مراجعت نماید همین که هویت او معلوم شد محکوم خواهد شد بحبس درقلاع ومدت این محکومیت کمتر ازباقیمانده مدت مجازات اولی و بیشتر ازضعف آن نخواهد بود .

که دو برابر یا بیشتر چه آن اضعاف است

ماده ۲۱ ـ در بارهٔ کسانیکه محکوم بحبس غیر دائم با قید یا حبس غیر دائم در قلاع یا حبس مجرد میشوند حکم ممنوعیت از اقامت در محل مخصوص بعد از انقضاء مدت حبس درمدتیکه زیاده از ده سال نباشد نیز جایزاست .

ماده ۲۲ ـ محرومیت از حقوق اجتماعی متضمن نتایج ذیل‌است ـ اولاً عزل و اخراج محکومین از هرخدمت دولتی . ثانیاً محرومیت از حق رای دادن و انتخاب کردن و انتخاب شدن وجزء هیئت منصفه بودن و کلیهٔ از تمام حقوق ملی و سیاسی و استعمال کلیه نشانهای دولتی . ثالثاً عدم

صلاحیت آنان از مصدق و ممیز شدن و همچنین عدم قبول شهادت آنان در معاملات . اظهارات این اشخاص درعدلیه فقط برای مزید اطلاع خواهد بود . رابعاً محرومیت از قیمومت و ولایت و وصایت مگر نسبت به اولاد خود . خامساً ممنوعیت ازحمل اسلحه و داخل شدن درقشون ملی و استخدام درنظام مملکتی و شغل مدیری ومعلمی مدرسه و روزنامه‌نویسی و استخدام درکلیهٔ دوایر معارف بعنوان معلمی وناظمی و یا مبصری .

ماده ۲۳ ـ هرموردی که حکم بمحرومیت از حقوق اجتماعی بطورمجازات اصلی صادر گردد جمع مجازات مزبور با یکمدت حبسی که متجاوز از سه سال نباشد نیز جایزاست .

ماده ۲۴ ـ خلاصه کلیه احکام صادره بر اعدام وحبس دائم یا غیر دائم با قید و حبس درقلاع وحبس مجرد ومحرومیت ازحقوق اجتماعی واخراج از مملکت بطبع رسیده و حکم مزبور درکرسی ایالات یا ولایات و درمحلی که حکم درانجا صادر گردیده و در محلی که جرم در انجا واقع شده و در جائیکه حکم مزبور بموقع اجرا گذارده میشود و درمحل اقامت محکوم‌علیه اعلان خواهد شد .

ماده ۲۵ ـ اشخاصی که بواسطه ارتکاب به جنحه محکوم به حبس‌تأدیبی شده‌اند در محبس تادیبی بدون قید محبوس میشوند و موافق نظامنامهٔ محبس های تادیبی از مشاغلی که برای محبوسین مقرراست هر شغلی را که بخواهند اختیارمیکنند .

مدت حبس جنحه از شش روز الی سه سال است جز درمورد ارتکاب مجدد و موارد دیگری که قانون استثنا کرده و مجازات دیگر تعیین نموده است .

حبس یکروز ۲۴ ساعت و حبس یکماه سی (۳۰) روزاست .

ماده ۲۶ — یك قسمت از منافع کاری که محبوس میکند برای مخارج عمومی محبس مقرراست و بقیه مخصوص بشخص محبوس است که موافق نظامنامه محبس بهر مصرف میخواهد برساند .

ماده ۲۷ — محاکم جنحه در بعضی از موارد میتوانند حکم محرومیت کل یا بعضی از حقوق اجتماعی و مدنی مفصلهٔ ذیل را صادر نمایند .

۱) انتخاب نمودن اعضای پارلمان و انجمنهای ایالتی و بلدی .

۲) منتخب شدن در موارد مزبوره .

۳) معین شدن واشتغال بمشاغل هیئت منصفه یا بشغلی ازمشاغل دولتی و ملتی .

۴) حمل اسلحه .

۵) قیم یا وصی شدن .

۶) مصدّق بودن و شهادت دادن در عدلیه یا در سایر موارد رسمی مگر اینکه اظهارات انها فقط برای اطلاع باشد .

ماده ۲۸ — محاکم جنحه حکم محرومیت مزبورهٔ در ماده فوق را نخواهند داد مگر درمواردی که قانون تصریح نموده است .

ماده ۲۹ — محکومین درمحاکم عدلیه علاوه برمحرومیت های فوق ممکن است بموجب قوانین ونظامات دیگر دولتی از بعض حقوق دیگر نیزمحروم شوند .

ماده ۳۰ — درموادی که محکمه جزا بموجب قانون درباره مقصر حکم به حبس قابل ابتیاع میدهد هرگاه محکوم بخواهد حبس خود را ابتیاع نماید میزان آن از قرار روزی سی و دو قران است .

ماده ۳۱ — محکومیت به حبس قابل ابتیاع مستلزم حرمان ازحقوقی که لازمهٔ حبس های دیگراست نیست .

ماده ۳۲ — حبس تکدیری از جهت امور خلافیه برحسب درجات ومراتب شخصیه کمتر از یکروز وبیشتر ازپنجروز نخواهد بود وهر روز حبس را باید بیست وچهار ساعت تمام محسوب داشت .

ماده ۳۳ — مجازات حبس تکدیری درامور خلافیه کلیةً بمیل محکوم قابل تبدیل بوجه نقدی است و میزان تبدیل بسته بنظر محکمه و درجات استطاعت مقصر و کیفیت تقصیر اواست حدّ اقل در ازای هر روز حبس دو قران و حدّ اکثر سی قران است ودر کلیه موارد محکمه باید مبلغی را که حبس تکدیری بان تبدیل میشود تحقیقاً معین کند .

فصل دویم

در سایر احکامی که ممکن است در موارد خلاف و جنحه و جنایت صادر شود

ماده ۳۴ — محکومیت بمجازاتی که برحسب قانون معین میشود مانع از تادیه خسارات (ضرر و زیان) نیست .

ماده ۳۵ — درتمام امور جزائی محکمهٔ مرجوعه باید حکم مخصوص صادر نماید هم در باره اشیائیکه دلائل جرم بوده و متعلق بجرم محکوم است هم در باره اشیائیکه ازجرم تحصیل شده وهم درباره اشیائیکه درحین ارتکاب استعمال شده یابرای استعمال معین شده بوده است .

ماده ۳۶ — درصورت استرداد مال غیر هرگاه خسارتی بصاحب مال وارد شده باشد میتواند علاوه براسترداد مال خود مطالبه خسارت ازشخص مقصر متعدی بنماید وتعیین مقدار خسارت درمواردی که قانون معین نکرده باشد بنظر محکمه است.

ماده ۳۷ — اجراء حکمی که از محاکم جزائی صادر شده وموضوع آن مالی باشد از قبیل استرداد اصل مال و خسارت طرف و مخارج عدلیه ممکن است بوسیلهٔ توقیف وحبس تازمان تادیه بعمل آید مگر اینکه محکوم اعسار خودرا ثابت کند ومادام که اعسار به ثبوت نرسیده توقیف خواهد بود . درصورت ثبوت اعسار و رهائی مادام که معسر است از او مطالبه نمی‌شود مگر آنکه ثانیاً متمکن شود .

فصل سیم

در مجازات تکرار جرم

ماده ۳۸ — هرگاه کسی به حکم قطعی (قابل اجرا) محکوم به ارتکاب جنایتی شود و بعد از اجرای مجازات باز مرتکب جنایتی گردد مجازات ثانی او از قرار ذیل است .

اگر مجازات اصلی جرمی که ثانیاً مرتکب شده محرومیت ازحقوق اجتماعی است محکوم باخراج از مملکت خواهد گردید .

اگر مجازات جرم ثانوی اخراج از مملکت باشد محکوم به حبس غیر دائم در قلاع خواهد بود .

اگرمجازات آن حبس مجرد باشد محکوم به حبس غیردائم باقید خواهدبود .

هرگاه مجازات آن حبس غیر دائم در قلاع باشد از حد اکثر جزاء مزبور تا ضعف آن مجازات داده میشود .

واگر مجازات جرم ثانوی حبس غیر دائم باقیداست از حداکثر جزاء مزبور تا ضعف آن مجازات داده میشود .

و هرگاه مجازات آن حبس دائم در قلاع باشد محکوم به حبس دائم با قید خواهد گردید .

و اگر کسی محکوم به حبس دائم با قید بوده و در ثانی مرتکب جرمی بشود که همان مجازات را داشته باشد جزای او اعدام است .

ماده ۳۹ — هرگاه کسی بحکم محکمه نظامی برّی یا بحری محکوم گردد و مجدداً مرتکب جنحه یا جنایتی شود درمحاکم جزائی بمجازات جنحه وجنایت

مکرره محکوم نخواهد گردید مگر اینکه محکومیت اولیه‌شخص بواسطهٔ جنحه و جنایتی باشد که بموجب قانون جزای عمومی قابل مجازات بوده‌است .

ماده ۴۰ ـ هرگاه شخصی از حیث ارتکاب جنایت بمجازات حبس‌محکوم گردد و بعد از اتمام مجازات مذکور یا رفع آن بواسطه مرور زمان قانونی (ماده ۴۳) در ظرف پنجسال مرتکب جنحه شود که مجازات آن حبس باشد بمجازات حد اکثر جزای قانونی محکوم خواهد گردید و ممکن‌است که ضعف جزای مذکور درباره وی مقرر گردد بعلاوه ممکن‌است که‌محکوم‌علیه ممنوع شود از اقامت درمحلهائی که صورت آن قبل از آزادی مشار الیه از طرف دولت اعلام خواهد شد و مدت ممنوعیت کمتر از پنج و بیشتر از ده سال نخواهد بود .

ماده ۴۱ ـ در صورتیکه شخصی بجرم جنحه محکوم به حبس شود و در ظرف پنج سال بعد از اتمام مجازات مذکور یا رفع آن بواسطه مرور زمان (ماده ۴۳) ثانیاً مرتکب جنحه که موجب حبس باشد گردد بطریق ماده قبل مجازات میشود .

هرگاه جنحه ثانی را بعد ازپنج سال از اتمام مجازات اولی یارفع آن بواسطه مرور زمان مرتکب گردد مجازات تکرار جرم نخواهد دید و مثل کسی مجازات میشود که فقط یکمرتبه مرتکب جرم شده باشد .

ماده ۴۲ ـ مجازات تکرار جرم خلاف درموقع تعیین مجازات خلاف ها

معین شده‌است .

مجازاتهای مذکوره برای تکرار جرم خلاف دربارد کسانی‌مقرر میشود که خلاف مجدد را در ظرف یکسال از محکومیت اول مرتکب شده باشند ولی هرگاه بیش از یك سال از زمان ارتکاب اول گذشته باشد مانند اشخاصی مجازات خواهند شد که در نوبت اول محکوم میشوند .

فصل چهارم

در اسقاط و تعلیق و تخفیف مجازات

ماده ۴۳ ـ در موارد جرمهائیکه در این قانون مذکوراست هر گاه کسی مرتکب خلاف یا جنحه یا جنایتی شده و در مورد خلاف در ظرف یکسال شمسی و در مورد جنحه در مدت سه سال شمسی و در مورد جنایت در ظرف ده سال شمسی جرم اوتعقیب نشده باشد دیگر تعقیب ازمجرم نمیشود و اگر شروع به تعقیب مجرم شده ولی این تعقیب بجهتی موقوف مانده و مدت های مزبوره منقضی گردیده باشد دیگر اعادهٔ تعقیب نخواهد شد .

مبدأ مدتهای مذکوره در صورت اخیره از روزی‌است که تعقیب متهم یا مقصر موقوف شده‌است .

ماده ۴۴ ـ هر گاه تعقیب خلاف یا جنحه یا جنایت بعمل آمده وحکم مجازات نیز صادر شده ولی بجهتی از جهات غیر مجری مانده حکم مجازات مزبور در مورد خلاف بعد از دو سال و در مورد جنحه بعد از پنجسال و

در مورد جنایت بعد از بیست سال از روز صدور بلا اثر خواهد بود و دیگر مجری نخواهد شد لیکن نتایج آن از قبیل محرومیت از حقوق اجتماعی باقی خواهد بود.

ماده ۴۵ — شخصی که بواسطه ارتکاب جنحه محکوم به جزای نقدی حبس شده که مدت آن زیاده از دو سال نیست در صورتیکه سابقاً مرتکب جنحه یا جنایت دیگری نشده باشد محکمه میتواند نظر باخلاق واحوال او با دلایل موجهی که موجب تعلیق مجازات باشد اجرای مجازات را موقتاً موقوف بدارد مشروط بر اینکه از روز صدور حکم تعلیق تا پنجسال شخص محکوم مصدر جنحه یا جنایت دیگر نشود.

ماده ۴۶ — درمورد ماده قبل هرگاه محکومی که محل رعایت فوق واقع شده در مدت پنجسال جنایت یا جنحه جدیدی مرتکب نشد محکومیت اولیه او ملغی و کان لم یکن خواهد شد ولی اگر در مدت پنجسال مذکور مرتکب جنایت یا جنحه جدیدی شد بدواً مجازات اولیه مجری و بعد از آن مجازات جنایت یا جنحه جدید نیز دوباره او اجرا خواهد گردید.

ماده ۴۷ — تعلیق مجازات موجب تعلیق تادیه مخارج محاکمه ویا ضرر و خسارت وارده نخواهد شد.

ماده ۴۸ — هرگاه محرومیت از حقوق اجتماعی و ممنوعیت از بعضی از

حقوق مزبوره بطور مجازات فرعی صادر شده باشد حکم تعلیق مجازات اصلی شامل مجازات فرعی نخواهد بود.

اما اگر محکومیت شخص بموجب ماده قبل ملغی شود مجازات فرعی هم از تاریخ الغای مجازات اصلی ملغی و مرتفع خواهد بود.

ماده ۴۹ — حکم تعلیق مجازات باید از همان محکمهٔ که حکم مجازات را داده تواماً صادرشود و رئیس محکمه باید بعداز تعلیق مجازات بمحکوم اطلاع بدهد که اگر بواسطه ارتکاب جنایت یا جنحه جدیدی محکوم شود مورد مجازات اولیه واقع شده و بمجازاتیکه بواسطهٔ تکرار جنحه و ارتکاب جنایت مطابق مواد (۳۸) و (۴۰) و (۴۱) این قانون مقرراست محکوم خواهد گردید.

ماده ۵۰ — محکومیت تعلیقی در دفتر مخصوص که راجع بمحکومیت ها است ثبت خواهد شد.

ماده ۵۱ — تعلیق مجازات شامل محکومین بمجازات جنایت وخلاف نیست.

ماده ۵۲ — هرگاه هیئت حاکمه دربارهٔ اشخاصی که تقصیر ایشان محقق شده‌است تصدیق کنند که واقعه مقرون به کیفیات مخففه بوده‌است مجازات ایشان بطریق ذیل مقرر میشود.

اگر مجازات جنایت مزبوره اعدام باشد محکمه جنایت آنرا تبدیل بحبس دائم یا غیر دائم با قید خواهد نمود.

اگر حبس دائم با قید باشد محکمه انرا تبدیل بحبس غیر دائم باقید یا حبس مجرد خواهد نمود ،

هرگاه مجازات حبس غیر دائم باقید باشد محکمه انرا مبدل بحبس مجرد مینماید .

اگر مجازات حبس دائم درقلعه باشد محکمه انرا تبدیل بحبس مجرد مینماید .

هرگاه مجازات جنایت واقعه حبس غیر دائم در قلعه یا حبس مجرد یا اخراج ازمملکت یا محرومیت از حقوق اجتماعی باشد مجازاتهای مذکور تبدیل بحبس تادیبی از یکسال الی سه سال خواهد گردید و ممکن است سلب حقوق مذکور درماده (۲۷) نیز درمدت سه سال الی ده سال از روزی که مجازات حبس باتمام برسد در باره مقصر حکم شود .

ماده ۵۳ — در مواردی که قانون جزا حد اکثر مجازات ترهیبی را مقرر میدارد هرگاه کیفیات مخففه موجود باشد محکمه جنایت حد اقل همان مجازات را یا مجازاتی که یکدرجه پائین تراست میدهد .

ماده ۵۴ — هرگاه مجازات جنحه برحسب قانون جزا حبس تادیبی یاحبس قابل ابتیاع باشد اگر کیفیات مخففه موجود باشد محاکم جنحه مجازند که حبس را تا کمتر ازشش روز مقرر دارند ولو اینکه جرم تکرار شده باشد .

ماده ۵۵ — هرگاه کسی قصد جنایتی کرده و شروع باجرائیات آن بنماید ولی بواسطه موانع خارجی قصدش معلق یابی اثر بماند و نفس جنایت منظوره

او وقوع نیابد عملیات او مستوجب مجازات است و مجازاتی که باو داده میشود حد اقل مجازاتی است که برای نفس جنایت مقرراست ودر صورتیکه مجازات اصل جنایت اعدام باشد مبدل بحداکثر حبس غیردائم باقید میشود.

ماده ۵۶ — در جنایاتیکه مجازات حبس باقید یا حبس در قلاع برای آنها مقرراست هرگاه مقصر زن یا مرد هفتاد ساله باشد مجازاتهای مذکوره تبدیل به حبس مجرد میشود .

ماده ۵۷ — کسانیکه مشمول رعایت اسقاط و تعلیق و تخفیف مجازات میشوند هرگاه ازاقامت درمحل مخصوص ممنوع شده باشند رفع این ممنوعیت در بارهٔ آنان بسته بنظر دولت ومحکمه است .

فصل پنجم

در تشخیص اشخاصی که مرتکب جرم شده و قابل عفو یا مستوجب مجازات و یا مسئولند .

ماده ۵۸ — هرگاه اشخاص متعدده مرتکب جرمی شوند بطوریکه تقصیر همه بالسویه باشد یا اینکه هرکدام یك جزء از جرم واحد را انجام دهند شرکاء جرم محسوب‌اند و مجازات همه یکسان است .

ماده ۵۹ — اشخاصی که بوعده یا تهدید و یا بسوء استعمال اختیارات

قانونی و تخطی از حدود قانونیّه و تفتین یا تزویر و یا اغوا و یا دادن تعلیمات باعث ومحرك جرمی شوند معاونین مجرم خواهند بود ـ همچنین همدستان مجرمین محسوبند اشخاصی که تدارك اسلحه و اسباب و آلات و ادوات جرم و امثال آنهارا نموده یا به مجرم بدهند و بدانند که اسلحه و اسباب مزبوره برای ارتکاب جرمی‌است و نیز کسانیکه عالماً به مباشر جرم از حیث تهیه و تدارك اسباب آن یا تسهیل اجرای آن معاونت کرده و یا در حین ارتکاب دخالت نموده‌اند .

ماده ٦٠ ـ معاونین مجرمین بطریق ذیل مجازات میشوند .

هرگاه مجازات مرتکب اصلی اعدام یاحبس دائم با قید باشد مجازات معاونین حبس غیردائم با قید خواهد بود و اگر مجازات مرتکب اصلی حبس دائم درقلاع باشد مجازات معاونین حبس غیردائم درقلاع‌است.

هرگاه مجازات مرتکب اصلی حبس‌غیردائم با قید بوده مجازات معاونین حبس با قیداست از یکسال الی سه سال و اگر مجازات مرتکب اصلی حبس غیر دائم درقلاع باشد مجازات معاونین حبس در قلاع‌است از یکسال تا دوسال .

هرگاه مجازات مرتکب اصلی حبس مجرد یا اخراج از مملکت باشد مدت همان مجازات نسبت بمعاونین ازچهارماه تا دوسال‌است و اگر مجازات مرتکب اصلی حبس تأدیبی باشد مجازات معاونین بنظر محکمه از سدس مدت مجازات مرتکب اصلی الی ثلث مقرر خواهد بود .

ماده ٦١ ـ اشخاصی که از اخلاق و اعمال جنایت‌کارانهٔ اشرار مطلع بوده

و نیز از حالات اشخاص وکسانی که برضد امنیّت دولت و ملت اقدام مینمایند و یا برجان و مال مردم بی اعتدالی میکنند آگاه باشند و برای آنها عادةً منزل یا پناهگاه و یا محل اجتماع تهیه کنند مجازات انها بموجب مراتب جرم مانند مجازات معاونین خواهد بود .

ماده ٦٢ ـ هرگاه بواسطهٔ ارتکاب جنحه یا جنایتی اشیائی بدست آمده یا اختلاس و یا سرقت شده و کسانی آن اشیاء را عالماً عامداً مخفی نمایند در حکم معاونین محسوب شده و مجازات آنان مانند مجازات سایرمعاونین مرتکبین جنحه یا جنایت مزبوره‌است .

ماده ٦٣ ـ درصورتیکه مجازات مرتکبین اعدام باشد مجازات مخفی‌کنندکان مرتکب حبس غیردائم باقید خواهد بود . درهرحال مجازات حبس‌باقید ویا حبس‌دائم درقلعه به مخفی‌کنندکان داده نخواهد شد مگراینکه ثابت شود که مخفی‌کنندگان درموقع اخفاء از اوضاع و احوال اعمالی که بموجب قانون مجازات اعدام وحبس دائم با قید وحبس دائم در قلعه دارد مطلع بوده‌اند.

درصورتیکه مخفی‌کنندگان فقط علم به تقصیر مرتکب دارند ولی نسبت بخصوصیات سابق جاهل باشند مجازات ایشان حبس مجرداست .

ماده ٦٤ ـ هیچ جنایت یا جنحه را نمیتوان عفو نمود و یا مجازات آن را تخفیف داد الّا در مواردیکه قانون آنرا قابل عفو دانسته و یا در مجازات آن تخفیفی داده باشد .

ماده ٦٥ — هرگاه شخص مرتکب در حین ارتکاب جرم مجنون بوده یا بقوهٔ قهریه مجبور بارتکاب گردیده و قوه مقاومت و مخالفت را نداشته در عداد مرتکبین جنحه وجنایت محسوب نخواهد بود .

ماده ٦٦ — درصورتیکه شخص مرتکب غیربالغ و غیر ممیّز باشد از مجازاتی که برای مرتکب بالغ ممیّز مقرراست معاف خواهد بود ولی باید برحسب اوضاع و احوال اورا با قید التزام باولیای او تسلیم نمود یا بحکم محکمه به تربیت خانه فرستاد که در انجا محفوظ و بترتیب مقرر تربیت شود و نهایت مدتیکه برای این توقیف مقرر میشود حد بلوغ است .

ماده ٦٧ — اشخاص ممیّز غیربالغ که مرتکب جنایتی شوند مجازات آنها حبس تأدیبی از یکسال ونیم الی پنجسال است و هرگاه مرتکب جنحه شوند مجازات ایشان زیاده از نصف مجازات اشخاص بالغ که مرتکب همان جنحه گردند نخواهد بود .

ماده ٦٨ — اشخاص غیر بالغ هرگاه مرتکب جرمی شوند اگرچه جرم ایشان جنایت باشد در محکمهٔ جنحه محاکمه میشوند مگر اینکه شخص بالغی شریك یا معاون ایشان بوده باشد که در اینصورت هردو در محکمه جنائی محاکمه خواهند شد .

ماده ٦٩ — مباشرین مهمانخانه ها و کاروانسراها و امثال آنان پس از آنکه

ثابت شود که بیش از ۲۴ ساعت بشخصی که در مدت توقف درمهمانخانه و کاروانسرا و غیره مرتکب جنایت یا جنحه شده است منزل داده‌اند مسئول باسترداد خسارت و مخارجی که بر اشخاص متضرر وارد آمده خواهند بود و این درصورتی است که مباشرین مزبوره در دفتر خود اسم وشغل ومحل اقامت شخص مقصررا ثبت نموده باشند .

ماده ۷۰ — درمواردی که ممکن است درضمن امرجنائی یا جنحه یا خلاف مسئولیت حقوقی حاصل شود محکمه برطبق قوانین حقوقی رسیدگی نموده حکم میدهد .

قسمت دویم.

در جنحه وجنایت نسبت به دولت .

فصل اول

در جنحه و جنایت بر ضد امنیّت دولت .

مبحث اول

در جنایات وجنحه برضد امنیّت خارجی مملکت .

ماده ۷۱ — هرفرد ازافراد ایرانی که بامشارکت دشمنان خارجی برضد دولت مسلّح شود محکوم به حبس دائم در قلاع خواهد گردید .

ماده ۷۲ — هرگاه شخصی با دول خارجه یا مأمورین آنها داخل دراسباب چینی شود یا آنهارا بخصومت یا جنك با دولت وادار نماید یا وسایل آنرا برای آنها فراهم آورد محکوم به حبس دائم درقلاع خواهد گردید . حکم مزبور مجری خواهد بود ولو آنکه اسباب چینی او مؤثر واقع نشود.

ماده ۷۳ — هرگاه شخصی ازحیث تسهیل دخول دشمنان دولت در داخل مملکت ویامتصرفات آن سبب فتنه وشده باآنها مساعدت نماید ویا آنکه شهر یاقلعه

یا میدان و یا قراولخانه و بندر و مخزن و قورخانه و یا کشتی‌های متعلّقهٔ بدولت را بتصرف دشمن درآورد و یا آنکه از برای دشمن دولت قشون یا امداد نقدی یا جنسی یا مهمات و یا اسلحه و استعدادی فراهم نماید محکوم به حبس دائم در قلاع خواهد گردید .

وهمچنین است مجازات اشخاصی که موجبات موفقیّت دشمن دولت را اعم ازاسباب بری یا بحری برای استعمال درداخلهٔ مملکت فراهم کنند ویا آنکه موجب تزلزل صمیمیت صاحب منصبان یا افراد قشونی و امثال آنها گردیده آنهارا بخیانت ومخالفت نسبت بشخص پادشاه یا دولت برانگیزانند.

ماده ۷۴ — در صورتیکه شخصی با تبعهٔ دولتی که طرف خصومت با دولت ایران است مکاتبه نماید ومقصود ازاین مکاتبه ارتکاب هیچیك ازجنایات مذکورهٔ در مادهٔ فوق نبوده ولی مکاتبهٔ مزبوره ازبرای دشمن دولت متضمن تعلیمات و فوایدی باشد که ازبرای امور نظامی یا پولیتیکی دولت ایران یا دول متحدهٔ با ایران مضر باشد آن شخص متصدّی محکوم به حبس غیر دائم در قلاع خواهد گردید . ودر صورتی که اطلاعات مزبوره مبنی برمواضعه وجاسوسی بوده است مجازات حبس غیر دائم با قید خواهد بود .

ماده ۷۵ — مجازات مقررهٔ در دو مادهٔ (۷۱) و (۷۲) براشخاصی که در صدد فتنه وفسادهای مذکورهٔ درهمین دو ماده بر آمده‌اند تعلّق خواهد گرفت اعم از آنکه جرمی را که مرتکب شده‌اند برضد دولت ایران بوده یا آنکه برضد دولتی باشد که با ایران در مقابل دشمن متحد شده‌اند .

ماده ۷۶ — هر یك از صاحب منصبان ادارات و هر یك ازمأمورین دولت یا هرکسی که بمناسبت مأموریت ازاسرار مذاکرات ومقاولات یا حرکت قشون دولتی اطلاع حاصل نموده یااورا مطلع داشته‌اند واسرار مذکوره را بمأمورین دولت خارجه ابرازنماید محکوم به حبس دائم درقلاع خواهد شد .

ماده ۷۷ — هر یك ازصاحب منصبان ادارات ویا مأمورین دولتی که برحسب وظایف وسمیهٔ خود مأمور بحفظ نقشه‌جات ازقبیل نقشهٔ تحصنات و قورخانه و بنادر و اسکله‌های دولتی بوده و آنهارا کلاً یا بعضاً بدشمن یا بمأمورین دشمن تسلیم نماید محکوم به‌حبس دائم درقلاع خواهد گردید .

در صورتی که شخصی نقشه جات مذکوره را بمامورین دولتی که بیطرف بوده و یا با دولت ایران اتحاد داشته‌است تسلیم نماید محکوم به حبس غیر دائم در قلاع خواهد گردید .

ماده ۷۸ — هرگاه اشخاصی غیر از اشخاص مذکورهٔ درمادهٔ قبل بوسیله رشوه یا تقلّب و یا عنفاً نقشه های مذکورهٔ در مادهٔ فوق را بدست آورده و تسلیم بخصم یا به مأمورین یکی از دول‌خارجه نمایند مانند مامورین دولتی چنانکه درمادهٔ قبل مذکور گردید با همان تمایزات مجازات خواهند شد .

هرگاه نقشه جات مذکوره بدون رشوه یا تقلّب یا اجبار بدست دیگری آمده و آنشخص مطابق قسمت اول مادهٔ قبل آنرا تسلیم نماید از یکسال الی سه سال حبس خواهد گردید .

ماده ۷۹ — هرگاه شخصی جاسوسان یا سربازان دولت خصم را که مامور

به تفتیش بوده‌اند شناخته و مخفی نماید یا سبب اخفای آنان شود محکوم به حبس دائم در قلاع خواهد شد .

ماده ۸۰ — اشخاصی که‌بواسطه اقدامات خصمانه که بتصویب دولت نرسیده سبب شوند که دولت خارج بدولت‌ایران اعلان‌جنگ نماید محکوم باخراج از مملکت خواهند گردید و درصورتیکه بواسطهٔ این اقدام جنگ واقع شود محکوم بحبس دائم درقلعه خواهند شد .

ماده ۸۱ — هرگاه شخص ایرانی برخلاف رأی و تصویب دولت ایران باعث شود که اهالی دولت خارجه درمقام‌تقاص (معامالهٔ بمثل) بر آیند که ضرری از این بابت به اهالی مملکت وارد آید محکوم باخراج از مملکت خواهد بود .

مبحث دویم

در جنایات بر ضدّ امنیّت داخلی مملکت .

---

۱ — در سوء قصد و کنکاش در بارهٔ شخص پادشاه و خانوادهٔ او .

ماده ۸۲ — مجازات سوء قصد بر حیات پادشاه یا برای صدمه و زحمت بدنی او اعدام‌است .

هرگونه هتك حرمتی که نسبت بشخص پادشاه علناً واقع شود موجب مجازات از یکسال الی سه سال حبس خواهد بود و شخص مقصر علاوه برمراتب فوق ممکن است بمیزان مدت حبس مقرره مذکوره ازکل یابعض حقوق مذکورهٔ درمادهٔ (۲۷) محروم گردد و ابتدای مدت مزبوره ازروز انقضای مدت مجازات حبس خواهد بود .

ماده ۸۳ — مجازات سوء قصد نسبت بحیات ولیعهد و اولاد پادشاه عصر اعدام است .

مجازات سوء قصد برای صدمه و زحمت بدنی نسبت به ولیعهد و اولاد پادشاه عصر حبس دائم درقلعه است .

کلیه هتك حرمت علنی نسبت بولیعهد واولاد پادشاه عصر موجب مجازات از یکماه الی سه سال حبس خواهد گردید .

ماده ۸۴ — مجازاتهای مذکورهٔ در مادهٔ (۸۳) در حق کسانی که بترتیبات فوق نسبت به نیابت سلطنت عظمی سوء قصد یا علناً هتك حرمت نمایند نیز تعلق خواهد گرفت .

ماده ۸۵ — مجازات سوء قصد از برای انقراض یا تغییر اوضاع دولتی یا تبدیل ترتیب ولایت عهد یا تحریك اهالی به تشهیر سلاح به مخالفت باسلطنت حبس دائم درقلعه است .

ماده ۸۶ — هرگاه شخصی درمقام کنگاش برای ارتکاب جنایات مذکورهٔ

در مواد (۸۲) و (۸۳) و (۸۴) و (۸۵) برآید و برای اجرای جنایات مزبوره مرتکب امری از موجبات آن شده یا بموجبات آن شروع نماید محکوم بحبس غیردائم درقلعه خواهد گردید و هرگاه کنگاش مزبور منجر بهیچ ارتکابی و یا تهیهٔ مقدمات اجرائیهٔ آن نشود مجازات آن اخراج از مملکت است .

قرارداد فیمابین دو یا چند نفر از برای اقدام بجنایات مزبوره در حکم کنگاش است .

در صورتیکه شخصی تکلیف کنگاش برای ارتکاب جنایات سابق الذکر نموده و تکلیف مزبور مقبول نیفتد شخص تکلیف کننده ازیك الی سه سال محکوم بحبس تأدیبی خواهد گردید و بعلاوه ممکن است شخص مقصر ازبعض یا کل حقوق مذکورهٔ در مادهٔ (۲۷) محروم گردد .

ماده ۸۷ — هرگاه شخصی منفرداً عزم یکی از جنایات مذکورهٔ در مواد (۸۳) و (۸۴) نماید و یکی از موجبات اجرائیه آن جنایت را مرتکب شود یا بموجبات آن شروع نماید محکوم به مجازات حبس غیر دائم در قلاع خواهد گردید .

۲ — در جنایات راجعهٔ باغتشاش مملکت از حیث جنك داخلی و استعمال قواء حربیه بطور غیر مشروع و خرابی و غارت عمومی .

ماده ۸۸ — هرگاه شخصی از برای تحریك بجنگ داخلی اهالی وسکنه را

به مسلّح شدن و جنگ کردن با یکدیگر اغوا کند و یا انکه سبب خرابی و قتل ونهب وغارت دریك یا چندین دهکده گردد محکوم بحبس دائم در قلاع خواهد گردید .

کنگاشی که برای وقوع یکی از جنایات مـذکورهٔ درجمله فوق بعمل آید و همچنین تکلیف کنگاش مزبور موافق مادّه (۸۶) و تشخیصاتی که درمادّه مزبوره مقرراست مجازات خواهد گردید .

ماده ۸۹ — اشخاصی که بالمباشره یا بتوسط اشخاص دیگر دستجات قشونی بدون امر دولت فراهم کرده باشند اعمّ ازاینکه انهارا خود اجیر نموده یا آنکه دورخود جمع کرده باشند محکوم به حبس‌دائم درقلاع خواهندگردید.

و همچنین است امر هرگاه از برای قشون مزبور تهیه و تدارك آذوقه و اسلحه نمایند بدون امر و اجازهٔ حکومت قانونی .

ماده ۹۰ — اشخاصی که بدون حق و سبب قانونی خودرا فرمانده اردوی نظامی یا دستجات قشونی یا جهازات جنگی و یا محل حصین و قلعـه و یا قراولخانه و یا بندر و شهری قرار دهند و همچنین کسانیکه بر ضدّ حکم دولت خودرا بفـرماندهی قشونی که داشته‌اند ابقاء دارند و نیز اشخاصی که پس از صـدور حکم مرخصی یا انفصال اردوی نظامی یا دستجات قشونی آنهارا درمحلی جمع نگاه دارند محکوم به حبس‌دائم درقلاع خواهندگردید.

ماده ۹۱ — کسانیکه حق اعمال قوای دولتی دارند و برای مخالفت باترتیب

گرفتن افراد قشونی که بر حسب قانون مقرر گشته قوای مزبور را اعمال نمایند یا حکم اعمال دهند ویا موجبات اعمال آنرا فراهم آورند محکوم به‌حبس غیر دائم در قلعه خواهند گردید .

هر گاه اقدام مزبور ترتیب اثری نماید شخص مقصر محکوم به حبس دائم در قلاع خواهد شد .

ماده ۹۲ — اشخاصی که ابنیه و مخزن و قورخانه و کشتی یا سایرمتملّکات دولتی را بواسطهٔ نقب زدن واستعمال اشیاء محرق و بمب و امثال آن محترق یا خراب نمایند محکوم به حبس دائم در قلاع خواهند گردید .

ماده ۹۳ — اشخاصی که در مقام تحریك افراد قشون نظامی بر آمده آنهارا بعدم اجراء وظائف نظامی و اطاعت رؤسای خود وادارند از شش ماه الی دو سال محکوم به حبس تادیبی خواهند گردید

ماده ۹۴ — هر کسی که برای تصرّف خالصه جات و املاك و اموال دولتی یا حصون وشهر ها و قلعه جات و قراولخانه های سرحـدی و مخزن ها و قور خانه ها و بنادر و کشتی ها و زورقهای متعلقهٔ بدولت و یا برای غارتگری و یا از جهة تقسیم کردن املاك دولتی یا ملّی و یا املاك جماعتی از اهالی مملکت و یا برای حمله و مقاومت بقوای دولتی که از برای جلوگیری مرتکبین جنایات مذکوره مقـرراست خودرا سرکردهٔ بعضی دستجات مسلّحه قرار دهد و یا باتّی نحوکان ریاست و فرماندهی برانها کند یا درکار آنها

همدستی کند محکوم به حبس دائم درقلاع خواهد گردید .
اشخاصی که مجمع مزبور را اداره کرده و تحریك نمایند یا سبب تحریك شوند یا تشکیل مجمعی دهند یا سبب تشکیل آن گردند یا ازبرای آنها عالماً عامداً اسلحه و استعداد و آلات و ادوات جنایتی تدارك نمایند و یا مدد و کمکی بفرستند یا بطریق دیگر با رؤسا و فرماندهان دستجات مزبوره مواضعه وموافقت داشته باشند به مجازات فوق‌الذکر محکوم خواهند شد .

ماده ۹۵ ـ هرگاه یك یا چند جنایت از جنایات مذکورهٔ در مواد (۸۲) و (۸۳) و (۸۴) و (۸۵) و (۸۸) بتوسط یك یا چند دسته وقوع یافته یا اقدام گردد هریك از اشخاصی که از دسته‌های مزبوره بوده‌اند و درمحل اجتماع فساد دستگیر شده‌اند بدون تشخیص درجات محکوم به مجازاتهای مذکورهٔ در مواد سابق‌الذکر خواهند شد .

از همین قراراست مجازات اشخاصی که درمحل مجمع فساد دستگیر نشده ولی مفسدین را اغوا نموده یا در دستجات عملیات نموده یا ریاست کرده‌اند .

ماده ۹۶ ـ هرگاه موضوع اجتماع فسادآمیز جنایتی از جنایات مذکورهٔ در مواد (۸۲) و (۸۳) و (۸۴) و (۸۵) و (۸۸) نبوده باشد اشخاصی که در جزو دستجات افسادیهٔ مذکورهٔ درمادهٔ قبل بوده‌اند بدون اینکه فرمانی داده و یا شغلی داشته و درمحل فساد دستگیر گردیده‌اند محکوم به حبس غیر دائم درقلعه خواهند گردید .

ماده ۹۷ ـ اشخاصی که نیّت دستجات مذکورهٔ در دو مادهٔ فوق را دانسته یا از موضوع افساد آنها اطّلاع داشته و بدون اجبار بانها منزل دهند و یا محل اجتماع و یا پناهگاه برای آنها تهیّه نمایند محکوم به حبس مجرّد خواهند گردید.

ماده ۹۸ ـ اشخاصی که داخل در دستجات مفسدین بوده‌اند بدون آنکه بر آنها ریاست داشته یا انکه صاحب شغلی بوده باشند و بمجرّد اخطارحکومت کشوری یا نظامی از دستجات مزبوره خارج شوند و یا آنکه از زمان اخطار حکومت نظامی یا کشوری ببعد اگرهم دستگیر شوند درخارج ازمحل اجتماع مفسدین و بدون مقاومت و اسلحه بوده باشد مجازات مفسدین را نخواهند داشت و فقط اگر شخصاً مرتکب جنایتی شوند مجازات خواهند گردید .

ماده ۹۹ ـ کلیه آلات قطاعه از جملهٔ اسلحه حربیّه محسوب میشود .
چاقو ـ ومقراض جیبی ـ وعصاهای ساده مادام که از برای کشتن وزخم زدن و صدمه وارد آوردن استعمال نشود از جملهٔ آلات حربیّه محسوب نخواهد گردید .

حکم عمومی راجع به هر دو عنوان این مبحث .

ماده ۱۰۰ ـ اشخاصی که مردم را تحریك بارتکاب جنایات مذکورهٔ در این مبحث نمایند اعمّ از آنکه بواسطهٔ نطق در مجامع یا اوراق خطی و چاپی باشد مانند اشخاصی که مرتکب جنایات مزبوره شده‌اند مجازات خواهند گردید ولی

در صورتیکه باین اقدامات اثری مترتب نشود فقط محکوم باخراج از مملکت خواهند شد .

ماده ۱۰۱ — اشخاصیکه در کنگاش بر ضد امنیت داخلی یا خارجی مملکت و فتنه و فساد داخل بوده‌اند و قبل از اینکه شروع باجرای جنایات مذکوره شود یا بعد از شروع و قبل از تعقیب بدولت یا ضابطین عدلیه یا مامورین ادارات اطلاع از کنکاش یا قصد جنایت و اسامی اشخاصی که در کنگاش و فتنه و فساد دخیل یا شریك بوده‌اند بدهند از مجازات معاف خواهند گردید و همچنین در صورتیکه تعقیب هم از طرف دولت شروع شده باشد راهنمائی بمامورین دولت نموده اسباب دستگیری مقصرین را فراهم آورده تسهیل گرفتاری آنها را بنمایند از مجازات معاف خواهند بود .

فصل دویم

در ارتکاب جنحه و جنایات بر ضد اساس مشروطه .

مبحث اول

در جنحه و جنایات بر ضد حقوق ملی .

ماده ۱۰۲ — اشخاصی که بواسطهٔ اجتماع و غوغا یا باجبار و عنف و یا به تهدید و وعید یك یا چند نفر از افراد مملکت را مانع از اجرای حقوق ملی

گردند از شش ماه الی دوسال محکوم بحبس تادیبی خواهند گردید و بعلاوه از پنجسال الی ده سال از حق انتخاب کردن و انتخاب شدن محروم خواهند شد.

ماده ۱۰۳ — هرگاه جنایت مذکوره از روی نقشه و کنگاشی بوده که در تمام مملکت یا در بعضی از ایالات و ولایات وقصبات وقراء وقوع یابد مجازات مرتکب اخراج از مملکت خواهد بود .

ماده ۱۰۴ — هریك از افراد مملکت که مامور دادن تعرفه و اخذ تعرفه و اوراق رای راجع به مبعوثین ملت و استخراج آراء بوده و معلوم شود که دراوراق تعرفه یا آراء تقلب نموده یا آنرا کم و زیاد کرده یا تغییر اسمی در ورقهٔ رأی داده از شش ماه الی دوسال حبس و از پنج سال تا ده سال از حقوق اجتماعی محروم خواهد گردید .

ماده ۱۰۵ — هرگاه اشخاص دیگری مرتکب یکی از جرائم مذکورهٔ در مادهٔ فوق گردند از سه ماه الی یکسال حبس شده و از پنج سال الی ده سال از حقوق انتخاب کردن و انتخاب شدن محروم خواهند گردید .

ماده ۱۰۶ — هریك از اهالی مملکت آرای انتخابیه را خریده یا بفروشد از پنجسال الی ده سال از حقوق اجتماعی محروم و نیز در مدت مقرره از کلیهٔ مشاغل دولتی وملی ممنوع خواهد بود و بعلاوه از سه ماه الی دو سال محکوم بحبس قابل ابتیاع میشود — ولی هرگاه ازمامورین دادن تعرفه واخذ

آن چنین ارتکابی صادر شود حبس او تادیبی و مدت آن از یکسال الی سه سال خواهد بود .

مبحث دویم

اقدام بر ضد آزادی .

ماده ۱۰۷ — در صورتیکه یکی از صاحب منصبان یا مامورین دولتی خودسرانه به آزادی شخصی یا بحقوق ملّی یك یا چند نفر از افراد ملّت یا نسبت بقانون اساسی شخصاً ضدیت نموده یا حکم آنرا بدهد ازحقوق‌ملّی ابداً محروم خواهد گردید .

هرگاه شخص مرتکب ثابت نماید که بامر یکی از رؤسای خود که صلاحیّت تحکم را داشته و مجبور بامتثال امر او بوده‌است مرتکب گردیده مرتکب مزبور معاف خواهد شد و مجازات در حق شخص آمر مقرر خواهد گردید .

ماده ۱۰۸ — هرگاه فاعل یا آمر جرم مذکور در مادهٔ فوق وزیر یا یکی از اعضاء پارلمان باشد محکوم باخراج از مملکت خواهد گردید و بعلاوه کلیهٔ امتیازات و القاب دولتی از او سلب و حقوق او قطع میشود .

ماده ۱۰۹ — اگر وزراء متهم شوند بحکم یا به تجویزفعلی که صدمه به‌اساس مشروطیّت وارد آورد و دعوی کنند که بطریق حیله امضاء از ایشان گرفته

شده باید اوّلا رفع غائله را که از این بابت وارد آمده بنمایند و ثانیاً شخص حیله‌گر را معین کنند و الا شخصاً مسئولند و تعقیب ومجازات خواهند شد .

ماده ۱۱۰ — درمورد مادهٔ (۱۰۷) مدعی‌خصوصی میتواند از راه دعوی جنائی یا حقوقی مطالبه صدور حکم از بابت خسارت خود نماید و مبلغ خسارت نسبت باشخاص و اسباب و اوضاع و احوال و مقدار ضرر وزیان وارده تعیین خواهد شد ولی حکم بخسارت درمورد محبوسیّت محبوسی که بخلاف قانون حبس شد. درهیچ حال کمتر از روزی پنجتومان نخواهد بود .

ماده ۱۱۱ — هرگاه اقداماتی که مخالف اساس حکومت مشروطه‌است برحسب امضاء ساختگی وزیر یا مامور دولتی بعمل آمده باشد شخص‌مرتکب جعل و کسانیکه عالماً آنرا معمول داشته‌اند به حدّ اکثر حبس غیردائم با قید مجازات خواهند شد .

ماده ۱۱۲ — هرگاه محبوسین درخصوص حبس غیرقانونی خود که از راه خودسری بوده شکایت بضابطین عدلیه یامأمورین نظمیّه نموده و ایشان تظلّمات آنها را استماع نموده یا تسامح از اقدامات لازمه نمایند اعم از آنکه تظلّم مزبور ازمحبس یا جای دیگر رسیده باشد وضابطین یا مامورین مذکوره ثابت نمایند که پروتست و تظلّمات عارضین را بمقامات عالیه اعلام و اقدامات لازمه را مرعی داشته‌اند محکوم بمحرومیّت از حقوق ملّی خواهند گردید و بطوریکه در مادهٔ (۱۰۷) مذکوراست باید ازعهدهٔ خسارات واردهٔ برمحبوسین نیز برآیند .

ماده ۱۱۳ ـ درصورتیکه مستحفظین محبس یا توقیفگاه عدلیه شخصی را باسم محبوس بدون ورقهٔ امر یا حکم محکمه که ازطرف مدّعی‌العمومها ابلاغ میشود ویا بدون حکم موقتی دولت بپذیرند وکسانی که درارائه دادن شخص محبوس بصاحب منصب نظمیّه وضابطین عدلیّه و یا کسانی که ازطرف آنها مامورند امتناع نمایند بدون آنکه ثابت کنند که این امر ازطرف مدّعی عمومی یا مستنطق امرشده‌است و همچنین مستحفظین که امتناع از ارائه دادان دفاتر خود بصاحب منصب نظمیّه یا ضابطین عدلیّه نمایند درحکم اشخاصی خواهند بود که کسی را خود سرانه محبوس‌نموده باشند ومحکوم به شش ماه الی دوسال حبس تادیبی وتادیهٔ خسارات وارده خواهندگردید .

ماده ۱۱۴ ـ هرگاه مدّعی‌عمومی استیناف یا بدایت یا معاونین آنها یا مستنطقین و یا قضاة و مامورین دولتی یکی از افراد مملکت را بدون تحقیقات مقدّماتی و رعایت شرایط قانونی به محکمهٔ جنایت جلب نمایند محکوم بمحرومیّت از حقوق ملّی خواهند گردید .

مبحث سیم

اتحاد مامورین دولتی برضدّ مصالح مملکتی .

ماده ۱۱۵ ـ هرگاه اتحادی مخالف قوانین جاریه و بطور نامشروع بین افراد مستخدمین ادارات یا هیئتهای ادارات دولتی فراهم شده یا بواسطهٔ مبعوثین یا ارسال و مرسول بین آنان بعمل آمده باشد هریك از مقصرین

بمجازات از دوماه الی شش ماه حبس تادیبی محکوم خواهند گردید وبعلاوه ممکن‌است درمدّتی که از ده‌سال زیادتر نباشد از اشتغال بشغل دولتی و حقوق اجتماعی محروم شوند .

ماده ۱۱۶ ـ هرگاه اتحاد مذکور درمادهٔ قبل برضد اجراء قوانین و یا اوامر دولتی بوده مجازات آن اخراج از مملکت خواهد بود ـ درصورتیکه اتحاد مزبور بین مامورین کشوری و لشکری فراهم آید اشخاصی که باعث یا محرك آن بوده‌اند محکوم بحبس غیر دائم درقلعه خواهند گردید و از برای سایر مقصرین همان اخراج از مملکت مقرراست .

ماده ۱۱۷ ـ هرگاه مقصود ازاتحاد مزبور اقدامی باشد برضدّ امنیّت داخلی مملکت یا اقدام مزبور باعث اختلال نظم مملکت شود شخص مقصر محکوم بحبس دائم درقلعه خواهد گردید .

ماده ۱۱۸ ـ درصورتیکه اجزاء یکی ازادارات دولتی برای اخلال یا عدم پیشرفت امور عدلیّه یا کارهای دیگر دولتی بنا بر مواضعه استعفا نمایند در عداد اشخاصی خواهند بود که خیانت دروظایف خود نموده‌اند و ازحقوق اجتماعی محروم خواهند گردید .

مبحث چهارم

در تجاوز مامورین دولتی از حدود ماموریّت خود .

ماده ۱۱۹ — اشخاص مفصلهٔ ذیل خائن در وظائف محسوب و محروم از حقوق اجتماعی خواهند گردید .

۱) قضاة و مدّعیان عمومی و وکلای عمومی و یا معاونین آنها و یا سایر صاحب منصبان یا ضابطین عدلیّه که از پیش خود وضع قوانین کنند یا توقیف و یا تعلیق اجراء یك یا چند مادّهٔ قانونیّه را نموده و یا آنکه درقابلیّت اجراء و یا عدم قابلیّت آن رأی داده و بران رأی ترتیب اثر دهند .

۲) قضاة ومدّعیان عمومی و وکلای عمومی ومعاونین آنها وظابطین عدلیّه که از وظیفهٔ خود خارج شده مداخله در وظائف مامورین ادارات نمایند اعم از آنکه قواعدی در وظائف آنان وضع کنند یا ایشان را از اجرای حکم ادارهٔ خودشان منع نمایند و یا آنکه آنها را بواسطهٔ اجرای وظائف خود در تحت مسئولیّت ومحاکمه درآورده یا احضاریّه برای آنها بفرستند وباوجود نسخ یانقض احکامشان درمحاکم عالی یا اعلام حدوث اختلاف درباب صلاحیّت ایشان باز اصرار دراحضار مامورین ادارات وانجام حکم یا قرار خود نمایند .

ماده ۱۲۰ — هرگاه قضاة عدلیّه شروع برسیدگی امری نمایند و از طرف ادارات صلاحیّت خودشان و یا عدم صلاحیّت عدلیّه در این باب اعلام شود باید محکمهٔ عـدلیّه در باب صلاحیّت خود قراری داده و منتظر رأی محکمهٔ مختلطهٔ اختلافات بشود (رجوع به مادّهٔ ۱۷۱ و ۱۷۳ محاکمات حقوقی و مادّهٔ

۲۰۱ محاکمات جزائی) و اگر قبل از رأی محکمهٔ مزبوره مداخله در ماهیّت دعوا نمایند هریك محکوم بکسر حقوق از سه روز الی بیست روز خواهند شد — اگر صاحب منصبان ادارهٔ مدّعی عمومی نیز در این خصوص برخلاف مدلول این ماده تعقیب کنند بمجازات فوق الذکر محکوم خواهند گردید .

ماده ۱۲۱ — درصورتیکه یکی ازمامورین دولتی درحین اجرای وظیفهٔ خود متهم به ارتکاب جنحه یا جنایتی شده و امر رجوع بعدلیّه شود واز طرف یکی از متداعیین یا ادارهٔ دولتی به مستنطقین یا قضاة عدلیّه عدم صلاحیّت ایشان اخطار شود باید قرار صلاحیّت یا عدم صلاحیّت خودرا داده و درصورت حدوث اختلاف در صلاحیّت تعقیب امر را توقیف کنند و منتظر حکم محکمهٔ مختلطهٔ مذکورهٔ در مادّهٔ (۱۷۳) محاکمات حقوقی شوند — وهرگاه قبل از صدور حکم مزبور بدون اجازهٔ دولت ورقهٔ امری در این باب صادر نمایند هریك محکوم بکسرحقوق از ده روز الی یکماه خواهند شد .

همین مجازات درحق صاحب منصبان اداره مدّعی عمومی وظابطین عدلیّه مجری است در صورتیکه آنان تقاضای صدور ورقهٔ امری را در چنین موردی قبل از احراز صلاحیّت بنمایند .

ماده ۱۲۲ — هرگاه وزراء یا معاونین آنها یا رؤساء یا اعضاء سایرادارات یا حکام و نایب الحکومه و کدخدا در امور قوّهٔ مقننه چنانکه در فقرهٔ اول مادّهٔ (۱۱۹) مذکوراست مداخله نمایند و یا اینکه در ضمن احـکام امر و نهی بمحاکم عدلیّه بدهند و موجبات تاخیر جریان قوانین را فراهم کنند ازحقوق اجتماعی محروم خواهند گردید .

ماده ۱۲۳ — هرگاه مقامات مذکوره مداخله درامور ی که ازصلاحیّت محاکم عدلیّه است کرده و با وجود اخطار طرفین محاکمه یا یکی از آنان قبل از اجازهٔ مقامات مقتضیه که قانون معین میکند در این باب رأی بدهند مرتکبین از شش ماه الی دو سال حبس خواهند گردید .

جزاء فوق‌الذکر درحق هریك از اعضاء پارلمان که مداخله در وظایف محاکم عدلیّه نموده و یا آنکه بیکی ازقضاة یامدّعی های عمومی ومعاونین آنها ومستنطق امر ونهی دهند مجری خواهد گردید .

فصل سیم

درجنحه وجنایت برضدّ آسایش عمومی .

دانشکدهٔ حقوق طهران
دکتر محمد مصدق
دهم آبان ۱۳۱۴

مبحث اول — قلب و تزویر .

۱) سکهٔ قلب .

ماده ۱۲۴ — هرکس مسکوك طلا یا نقرهٔ قلب بسازد اعم از آنکه بکلّی جنس مسکوك غیرطلا یا نقره باشد یا بار آنرا زیاد نماید محکوم بحبس دائم باقید خواهد شد و همچنین است مجازات اشخاصی که ترویج مسکوکات مزبوره را می نمایند .

ماده ۱۲۵ — اشخاص ذیل محکوم بحبس غیر دائم با قید خواهند شد .

اولا کسانیکه قیمت مسکوکات صحیحه را بواسطهٔ بریدن یا تراشیدن جزئی از انها نقصان داده و یا آنکه از طلا و نقره مسکوکاتی شبیه بمسکوکات صحیح العیار بسازند یا اینکه شریك درترویج مسکوکات ناقصه ومزوّرهٔ مذکوره شوند و یا آنرا داخل درمملکت ایران کنند .

ثانیاً کسانیکه تقلید و تقلّب درمسکوکات مسی یا نیکل که قانوناً در ایران رایج است نمایند یا شریك درترویج آن شده ویا آنرا داخل درمملکت ایران نمایند .

ثالثاً کسانیکه بیکی از وجوه مذکورهٔ در این ماده و مادهٔ (۱۲۴) در مملکت ایران مسکوکات ممالك خارجه را بسازند یا شریك در ترویج مسکوکات مزوّرهٔ مزبوره شوند ویا انکه آنرا داخل درمملکت ایران نمایند .

ماده ۱۲۶ — کسانیکه از راه تزویر مسکوکات رایجهٔ مملکت ایران یا ممالك خارجه را تغییر لون داده و موجبات اشتباه کاری مواد مسکوکات مزبوره را فراهم نمایند ویا شریك در ترویج مسکوکات مزوّرهٔ مزبوره شوند و یا آنکه آنرا داخل در مملکت ایران کنند ازشش ماه الی سه سال حبس خواهندشد .

ماده ۱۲۷ — کسانیکه مسکوکات مزوّره و مغشوشهٔ مزبورهٔ در مواد فوق را مسکوکات صحیحهٔ رایجه تصور کرده خرج کرده باشند مجازات نخواهند شد ولی پس ازمعرفت به تزویر آن هرگاه داخل در مملکت نمایند ویا آنکه خرج کنند از سی و یکروز الی یکسال محکوم به حبس تأدیبی میشوند .

ماده ۱۲۸ — اشخاصی که مرتکب جنایت مذکورهٔ درمواد (۱۲۴) و (۱۲۵)

شده وقبل از تعقیب جنایت مزبوره مراتب را بدولت اخبار داده ومباشرین جنایت را معرفی نمایند و یا آنکه پس از شروع به تعقیب موجبات دستگیری مقصرین را فراهم آورند از مجازات معاف خواهند گردید .

۲) درمجازات اشخاصیکه مهر دولت یا اسکناس یا اسناد خزانهٔ دولتی وتمبر وعلامات دولت را بعینه ساخته ویا تزویر وترویج نموده و یا داخل درمملکت ایران نمایند ،

ماده ۱۲۹ — اشخاصی که مهر دولت را تقلید کرده و یا آنکه مهر تقلبی را با علم به تقلبی بودن آن استعمال نمایند و کسانیکه اسناد خزانهٔ دولتی یا بلیط بانك که بموجب قانون رایج است تقلید نمایند و کسانیکه اشیاء مزوّرهٔ مزبوره را عالماً استعمال کنند و یا آنکه داخل مملکت ایران سازند محکوم بحبس دائم با قید خواهند گردید .

ماده ۱۳۰ — اشخاصی که مهرهای دوایر دولتی یا منگنهٔ که برای علامت طلا یا نقره بکار میرود تقلید کنند یا در آنها تزویر نمایند و یا آنکه مهرها و منگنه های مزبور را استعمال کنند محکوم بحبس غیردائم با قید خواهند گردید .

ماده ۱۳۱ — اشخاصی که مهر و منگنهٔ صحیح دولت را برخلاف نظامات مقرره بدست آورده وبطریقی که بمنافع وحقوق دولت ضرر وارد آورد استعمال کنند محکوم بحبس مجرد خواهند گردید .

ماده ۱۳۲ — هرگاه کسی علامات دولتی را که برای اشیاء مختلفه و امتعهٔ تجارتی و آذوقه مقرراست تقلید کرده و یا آنکه استعمال نماید و اشخاصیکه مهر و یا علامات خاصهٔ مصادرامور دولتی را تقلید نموده و یا مهر وعلامات مزوّرهٔ مذکوره را استعمال کنند و همچنین اشخاصی که تمبرهای دولتی را تقلید کنند و یا تمر مزوّر را استعمال نمایند از یکسال الی سه سال حبس تادیبی خواهند گردید و مقصرین علاوه بر جزاء فوق محروم از حقوق مذکورهٔ در مادهٔ (۲۷) در مدّت پنجسال الی ده سال خواهند بود و ابتدای این مدّت از روزی است که مدّت مجازات حبس منقضی شده است .

ماده ۱۳۳ — هرگاه کسی برخلاف ترتیب مهر صحیح و تمبر و علامات مذکورهٔ درمادهٔ قبل را بدست آورده و بطریقی که به منافع و حقوق دولت ضرر وارد آورد آنرا الصاق یا استعمال کرده یا سبب الصاق و استعمال آن گردد از شش ماه الی سه سال حبس خواهد گردید .

مقصر مزبور ممکن است علاوه برمجازات فوق پنجسال الی ده سال از روز اتمام مجازات حبس از حقوق مذکورهٔ درمادهٔ (۲۷) محروم گردد.

ماده ۱۳۴ — احکام مادهٔ (۱۲۸) در مورد جنایات معینهٔ درمادهٔ (۱۲۹) نیز مقرراست .

---

۳) درساختن خطوط راجعهٔ بادارات دولتی یااسناد رسمی و یاتجارتی یا صرافی .

ماده ۱۳۵ — هریك از اجزاء و صاحب منصبان دولتی که در حین اجراء وظایف خود امضائی را ساخته یا اسناد یا خطوط و امضائی‌را تحریف کرده یا اسامی اشخاص را تغییر دهند و یا آنکه در دفاتر و یا سجلات یا احکام و نوشتجات رسمی پس ازاینکه ترتیب اسناد مزبوره باتمام رسیده کلمهٔ الحاق نمایند محکوم به مجازات حبس دائم با قید خواهند گردید .

ماده ۱۳۶ — هریك از اجزاء ادارات رسمی که در تحریر نوشتجات وقرارداد های راجعهٔ بوظایف خودشان بطریق تزویر موضوع یا مضمون آنها را تغییر دهد یا گفته و نوشتهٔ طرفین را تحریف نماید و یا آنکه امر باطلی را صحیح و یا صحیحی را باطل یا چیزی را که به آن اقرار نشده‌است اقرار جلوه دهد محکوم به حبس دائم با قید خواهد گردید .

ماده ۱۳۷ — کلیهٔ اشخاص دیگری که در اسناد ونوشتجاتی که بموجب قانون رسمی شناخته شده یا درنوشتجات تجارتی یا صرافی تزویر نمایند محکوم به حبس غیردائم با قید خواهند گردید اعم ازاینکه تقلید یا تغییر در خط یا امضاء بعمل آورده باشند و یا آنکه جعل تقبلات و تعهدات و قرارداد ها و تمسکات یا مفاصا حساب نمایند و یا آنکه در اسناد مزبوره حرفی یا کلمهٔ منضم یاالحاق نمایند ویا آنکه درشروط اسناد رسمی چیزی اضافه‌نموده و یاتغییری دهند.

ماده ۱۳۸ — درکلیهٔ موارد راجعهٔ بمواد فوق هرکس اوراق تزویریهٔ مذکوره را عالماً استعمال نماید محکوم به حبس‌غیردائم با قید خواهدگردید.

٤) جعل و تزویر خطوط شخصیه .

ماده ۱۳۹ — هر کس یکی از وجوه مذکورهٔ در مادهٔ (۱۳۷) تزویر در خطوط شخصیه که بر طبق قانون رسمی شناخته نشده نماید محکوم به حبس مجرد خواهد گردید .

ماده ۱۴۰ — مجازات مذکورهٔ در مادهٔ فوق در حق کسانی که اسناد ونوشته جات مزوره را عالماً استعمال نمایند نیز مقرر خواهد بود .

۵) تزویر در تذکرهٔ عبور و اقامت وشهادتنامه یا تصدیقنامه .

ماده ۱۴۱ — هرکس تذکرهٔ مرور یااقامت دولتی را جعل نموده یا تذکرهٔ را که اصلاً صحیح بوده در آن تزویرنماید ویاآنکه تذکرهٔ مزورهٔ مذکوره را عالماً بکار برد یاآنکه برای گذرانیدن تذکره باسم مجعولی شهادت کذب دهد از شش ماه الی سه سال حبس خواهد گردید .

مجازات مذکوره نیز در حق کلیه اشخاصی که تذکرهٔ که باسم دیگری‌است باسم خود بکار برند مقرر خواهد بود .

ماده ۱۴۲ — هریك ازصاحب منصبان دولتی که باوجود اطلاع از اسم جعلی تذکره بدهد و یا آنکه سبب دادن تذکره شود ازیکسال الی سه سال محبوس خواهد شد .

شخص مقصر پس از مجازات فوق از حقوق مذکورهٔ در مادهٔ (۲۷) در مدت پنجسال الی ده سال محروم خواهد گردید .

ماده ۱۴۳ — هرکسی برای معافیت خود یا شخص دیگری از خدمت دولت تصدیقنامهٔ مجعولی در باب مرض یا علت مزاج ازطبیب یا جراح ویاسایر اطباء ترتیب دهد از یکسال الی سه سال محکوم به حبس تادیبی خواهد شد .

ماده ۱۴۴ — هرطبیب یا جراح که تصدیقنامهٔ برخلاف واقع دربارهٔ شخصی برای معافیت ازخدمت درادارات رسمی بدهد از یکسال الی سه سال حبس خواهد گردید .

هرگاه تصدیقنامهٔ مزبوره بواسطهٔ وعده وتعارف داده شده باشد در هیچ حال مجازات مقصر از یکسال کمتر نخواهد بود .

در دومورد فوق شخص مقصر ممکن است علاوه برجزاء مقرر از پنجسال الی ده سال پس از اتمام مجازات حبس از حقوق مذکورهٔ در مادهٔ (۲۷) محروم شود .

اشخاصی که وعده یاتعارف داده‌اند نیز مجازات طبیب وجراح را خواهند داشت .

ماده ۱۵۴ — هرشخصیکه باسم یکی ازمأمورین یاصاحب منصبان دولتی شهادتنامهٔ

مزوری درست کند درخصوص حسن اخلاق یاعدم بضاعت یامسئله دیگر که موجب رعایت دولت یا اشخاص دیگر نسبت باو شود که بدین وسیله برای شخص مزبور تحصیل شغل یا استقراض یا امدادی بعمل آید ازشش ماه الی دو سال محکوم به حبس تادیبی خواهد گردید .

جزاء مذکور در موارد فوق در بارهٔ اشخاص مفصلهٔ ذیل نیز مقرر خواهد بود .

۱) درحق کسی که تصدیقنامه را که اصلاً صحیح بوده باسم شخص دیگر قرار دهد .

۲) کسانیکه تصدیقنامهٔ ساختگی یا تزویری را بکار برند .

هرگاه تصدیقنامهٔ مجعول یامزوّرمزبوره باسم یکی ازافرادمردم غیرازمامورین دولتی بوده باشد شخصی که آنرا بکاربرده و جاعل هر دو محکوم به حبس از سی و یکروز الی شش ماه خواهند شد .

ماده ۱۴۶ — هرگونه تصدیقنامه ها از هر جائی که صادر شده باشد وموجب ضرر شخص ثالثی بوده یا آنکه خسارت بر خزانهٔ دولت وارد آورد مجازات او موافق مواد (۱۳۵) تا (۱۴۰) مقرراست .

ماده ۱۴۷ — مجازات واردهٔ در حق کسانیکه استعمال سکهٔ قلب یا اسکناس یا مهر وتمبر و علامات تزویری و کاغذ های ساختگی را نموده در حق کسانی که ندانسته اشیاء مجعوله یا مزوّرهٔ مزبوره را استعمال کنند مجری نخواهد گردید .

مبحث دویم

خیانت در وظایف و جنایت و جنحهٔ مامورین دولتی
در حین انجام ماموریّت خود .

ماده ۱۴۸ — هرجنایتی که‌مامورین‌دولتی راجع بوظائف ماموریّت خودشان مرتکب شوند خیانت در وظائف محسوب‌است .

ماده ۱۴۹ — مجازات خیانت دروظائف محرومیّت ازحقوق ملّی‌است مگر مواردیکه مجازات شدید تر برای آن بموجب قانون معیّن شده باشد .

ماده ۱۵۰ — ارتکاب جنحه برای‌مامورین دولتی خیانت دروظائف محسوب نمی شود .

۱) دراختلاس امناء صندوق دولتی .

ماده ۱۵۱ — هر یك ازتحصیلداران ومعاونین آنها و امانت داران ومحاسبین و امناء صندوق دولتی که نقدینهٔ متعلّقهٔ بدولت یا اشخاص و یا اسناد مطالبات را که بمنزلهٔ‌نقدینه‌است یااوراق یاحوالجات یااسناد یااشیاء منقوله را که‌حسب‌الوظیفه سپرده بانهاست بربایند — اگر اشیاء مزبوره بیش ازپانصد تومان قیمت‌داشته باشد محکوم به حبس با قید غیر دائم خواهند گردید .

ماده ۱۵۲ — هرگاه مال یااسناد ربوده شده کمتر ازپانصد تومان قیمت داشته

باشد ولیکن بقدر ثلث یا زاید بر ثلث کلیّه مال یا اسناد امانتی یاتحویلی باشد باز مجازات مختلس حبس غیر دائم باقید خواهد بود چه دفعةً بامانت یا تحویل‌داده شده باشد و چه تدریجاً و در صورت تدریجی مأخذ ثلث میزان عایدات یکماهه‌است .

ماده ۱۵۳ — هرگاه قیمت اموال ربوده شده کمتر از پانصد تومان و کمتر ازثلث اموال تحویل‌شده باشد مجازات مرتکب ازیکسال الی سه سال حبس خواهد بود و بعلاوه مرتکب ابداً ازاشتغال بخدمت دولتی محروم خواهدشد.

ماده ۱۵۴ — هرگاه قضاة و رؤساء و اعضاء واجزای‌ادارات ومباشرین ثبت اسناد نوشتجات و اوراق و اسنادی را که حسب‌الوظیفه نزد آنها ودیعه گذاشته شده یا برای انجام وظایفشان به‌آنها داده‌شده معدوم یا مخفی نمایند یا بربایند یا بکسی بدهند که قانوناً از دادن به آنکس ممنوع باشند محکوم بحبس غیردائم با قید خواهند شد .

۲) تعدی مأمورین دولتی دراخذ حقوق .

ماده ۱۵۵ — هریك از مامورین و مستخدمین دولتی ومباشرین ثبت اسناد یا معاونین انها و تحصیل داران مالیات وعوارض و رسوم ونقدینه وعایدات و معاونین آنها که مرتکب اجحاف باشند اعم از اینکه امر باخذ وجوهی نمایند که میدانستند اخذ انها خلاف قانون یا زیاده از مقررات قانون‌است

یا شخصاً بعنوان مزد یا مواجب زیاده از انچه برای ایشان مقرر شده اخذ نمایند بطریق ذیل مجازات خواهند گردید .

مامورین وصاحب منصبان دولتی ومباشرین ثبت اسناد بحبس مجرد ومعاونین یا اجزاء آنها بحبس تادیبی ازیکسال الی سه‌سال واین درصورتی‌است که مبلغی را که تقاضا کرده یا امر باخذ آن نموده‌اند بیش از پنجاه تومان باشد .

هرگاه مجموع مبلغ مزبور از پنجاه تومان تجاوز نماید مامورین و صاحب منصبان مذکور از یك الی سه سال و معاونین و اجزاء آنها از شش ماه الی دو سال حبس خواهند گردید .

ماده ۱۵۶ — مجازات قصد جرائم مذکورهٔ در مادهٔ قبل مانند ارتکاب آن خواهد بود — در کلیهٔ موارد مزبوره که حکم مجازات حبس صادر شود سلب حقوق مذکورهٔ در مادهٔ (۲۷) همین قانون در مدت پنجسال الی ده سال ازروز اتمام مجازات حبس دربارهٔ مقصر مقرر خواهد گردید .

احکام مندرجهٔ این ماده دربارهٔ مدیران واجزاء دفاتر ومامورین اجراء ووکلاء عدلیه نیز مجری خواهد بود درصورتیکه بموجب قانون‌مامور باخذ حقوقی بوده و تعدی دراخذ آن نموده باشند .

۳) دوجرائم مأمورین دولتی ناشی ازدخالت بامور یکه باسمت ایشان منافات دارد .

ماده ۱۵۷ — هریك از مامورین و مستخدمین و صاحب منصبان دولتی که

علناً یا بطریق مواضعه یا بتوسط وسایط درمعاملات ومزایده‌ها و مناقصه ها و تخصیصات دولتی (رژی) که کلاً یا بعضاً درتحت مدیری یا نظارت ایشان بعمل آمده نفعی برای خود منظور دارند از شش ماه الی دو سال محبوس خواهند شد و خسارتی را که از این جهة وارد آورده باید ازعهده برایند وبعلاوه کلیتهً ازخدمت دولت محروم خواهندگردید — همین حکم مجازات مقرراست در حق کلیهٔ مامورین ومستخدمین دولتی هرگاه درضمن معاملهٔ که پرداخت وجوه آن برحسب وظیفه بعهدهٔ ایشان‌است یا تفریغ حسابی که باید عمل آورند نفعی برای خود منظور دارند .

ماده ۱۵۸ — هریك از فرماندهان نظامی و هریك ازحکام ونایب‌الحکومه‌ها و امنای مالیه ولایات ومحالات و بلوکات که درحوزهٔ فرماندهی و حکومت و مامورّیت خود علناً یا بطریق مواضعه و یا بتوسط وسایط غلّه و حبوبات و کلیهٔ ارزاق را غیر از انچه محصول ملك شخص ایشان‌است برای استفادهٔ شخصی معامله نمایند از یك ماه الی دو سال محکوم به حبس قابل ابتیاع خواهند شد .

محکومین پس از اتمام مجازات مزبوره در مدّت پنج الی ده سال از استخدام دولتی محروم میباشند .

٤) دراخذ رشوهٔ مامورین و اجزاء دولتی .

ماده ۱۵۹ — هریك از رؤساء و اعضاء و اجزاء ادارات و محاکم عدلیه

که برای انجام امری که از وظایف آنان بوده ولی قانوناً رسومی بجهـة آن مقرر نشده وعده یا تطمیعی را پذیرفته و یا هدیه و تعارفی را قبول نماید اگرچه انجام آن امر برطبق حقانیّت بوده باشد ازحقوق ملّی محروم میشود و بعلاوه محکوم‌است به رد تعارفی که قبول کرده‌است و در مقابل هر یك تومان تعارفی که گرفته یا وعدهٔ که باو داده شده‌است محکوم بیك روز حبس قابل ابتیاع خواهد شد و درهرحال مدّت حبس او کمتر از شش روز نباید باشـد ه

همین مجازات مقـرراست در حق کلیّهٔ اشخاص مذکوره هرگاه در مقابل اخذ تعارف یا وعدهٔ تعارف از انجام امری که وظیفه ایشان بوده امتناع ورزند — همچنین‌است مجازات کلیّهٔ حکمها وممیّزین و مصـدّقین اعم از انکه بتوسط محکمه معین شده باشند یا بتوسط طـرفین هرگاه در مقابل اخذ تعارف یا وعدهٔ تعارف به مساعدت یکی از طرفین تصمیم رأی کنند.

ماده ۱۶۰ — همچنین مجازات فوق مقرراست در حق اعضاء مجلس ملّی و مجلس سنا و انجمنهای ایالتی و ولایتی وبلدی هرگاه درمقابل اخذ تعارف و هدیه یا وعدهٔ آن برای کسی تحصیل نشان دولتی یا مدال یا امتیاز یا انعام یا مقام و شغلی در ادارات یا انواع رعایتهای دیگر بنمایند و توسط کنند که معاملات و مقاطعات یا امور دیگری که نفعی در آن متصوّراست و از طرف دولت باید واگذار شود برای کسی مقرر گردد و باینطریق از قدرت و اعتباری که مقام ایشان برای ایشان حاصل کرده سوء استفاده نمایند.

کلیّهٔ اشخاص دیگری که مرتکب اعمال فوق‌الذکر شوند از یکسال

الی سه سال محکوم بحبس تأدیبی ومعادل انچه در مادّهٔ قبل مذکور شد حبس قابل ابتیاع خواهند گردید و بعلاوه بعد از اتمام مجازات حبس از پنج الی ده سال از حقوق مذکورهٔ در مادّه (۲۷) محروم خواهند شد.

ماده ۱۶۱ — هرگاه اخذ رشوه برای ارتکاب جنایتی باشد که‌مجازات آن اشدّ از محرومیّت از حقوق ملّی‌است مجازات همان جنایت در بارهٔ مرتشی مقرراست.

ماده ۱۶۲ — هرکس یکی از اشخاص مذکورهٔ در مادّهٔ (۱۵۹) را بعنف یا تهدید یا رشوه و تعارف و تطمیع مجبور یا ترغیب نماید باموری از قبیل اظهار عقیـده یا رأی مساعد یا تحریر صورت جلسه یا صورت حساب یا تصدیقنامه یا تقویم بر خلاف واقع یا آنکه برای تحصیل شغل یا منصب یا بجهت انتفاع در معاملاتی که مورد مزایده و مناقصه‌است بوسـایل مذکوره متوسل شود یا برای جلوگیری از امری که داخـل در وظیفهٔ مامورین دولتی بوده بوسایل فوق توسل جوید مانند اشخاص مذکور در مادّهٔ (۱۵۹) مجازات خواهد شد.

هرگاه اقدامات مزبوره منشاء اثر نشود اقدام کننده فقط ازسه الی شش ماه محکوم به حبس تادیبی و شش روز الی بیست روز حبس قابل ابتیاع میشود.

ماده ۱۶۳ — هرگاه حکام محاکم جنایت یا اعضاء هیئت منصفه برای حکم

دادن بر علیه یا له متهم بهر اسم و رسم که باشد تعارفی قبول نمایند محکوم به حبس مجرد خواهند گردید و بعلاوه مدّتی بمیزان آنچه در مادّهٔ (۱۵۹) معیّن شده حبس قابل ابتیاع خواهند داشت .

ماده ۱۶۴ — در صورتیکه حکام محاکم یا هیئت منصفه بواسطهٔ ارتشاء حکم مجازاتی اشد از حبس مجرد داده باشند همان مجازات در بارهٔ خود قاضی یا عضو هیئت منصفه مقرراست .

ماده ۱۶۵ — هریك از صاحب منصبان ادارات و محاکم عدلیّه که از روی حب یا بغض بخلاف حق در بارهٔ یکی ازطرفین رأیی داده یا اقدامی کرده باشد درحکم مامورینی خواهد بود که خیانت دروظایف خود نموده باشند ومحکوم بمحرومیّت از حقوق ملّی خواهند گردید .

۵) در تعدیات مأمورین دولتی .

فقرهٔ اول .

در تعدّیات مامورین دولتی نسبت بافراد مردم .

ماده ۱۶۶ — هریك از صاحب منصبان و اجزای عدلیّه و نظمیّه و سایر ادارات دولتی وهریك ازفرماندهان و مامورین قوای دولتی که بسمت ماموریّت در غیر از مواقعی که قانون مقرر داشته و بدون ترتیبات مقررهٔ قانونی در

منزل کسی بخلاف رضا و اجازهٔ صاحب منزل داخل شود از یکماه الی یکسال محکوم بحبس تادیبی و از شش روز الی یکماه حبس قابل ابتیاع خواهد شد مگر اینکه بامر یکی از رؤسای خود که صلاحیّت حکم را داشته و مجبور بامتثال امر او بوده‌است مرتکب شده باشد و در اینصورت مجازات مزبور در حق آمر مقرراست .

ماده ۱۶۷ — هر شخصی که به تهدید یا عنف بمنزل کسی داخل شود از سی و یکروز الی سه ماه حبس تادیبی و شش روز الی پانزده روز حبس قابل ابتیاع خواهد شد .

ماده ۱۶۸ — هریك ازقضاة یاصاحب منصبان ادارات که تظلّمی نزد ایشان برده شود و رسیدگی بان از وظایف ایشان بوده‌باشد بهر عذر وبهانه اگرچه بعذرسکوت یا اجمال‌قانون باشد ازاحقاق حق امتناع ورزد وباوجود اخطار یا حکم مقامات عالیه در امتناع خود مداومت نماید از شغل خود منفصل و از پنج الی بیست سال از اشتغال بخدمات دولتی ممنوع خواهد شد .

ماده ۱۶۹ — هرگاه یکی از صاحب منصبان و مامورین ادارات یا یکی از مامورین حکومت یا نظمیّه یا هریك از مامورین اجرای احکام عدلیّه یا یکی از فرماندهان نظامی یا صاحب منصبان جزو در ضمن انجام وظایف خود یا به مناسبت آن بدون مجوّز قانونی کسی را آزار کند یا امر به آزار کسی بنماید مجازات مرتکب متناسب خواهد بود با کیفیّت و شدّت آزاری که

گرده‌است و ترتیب مجازات او موافق است با مادهٔ (۱۷۷) آتیه .

ماده ۱۷۰ — هر یك از صاحبمنصبان مامورین دولتی یا ادارهٔ پست که مراسلات و پاکتهائی را که به پستخانه داده شده معدوم و یا مفتوح نمایند یا موجبات آنرا فراهم آورند از سه ماه الی سه سال محبوس خواهد شد .

شخص مقصر علاوه بر مجازات فوق از پنجسال الی ده سال از اشتغال بمشاغل دولتی محروم خواهد گردید .

فقره دویم

در تعدیات مامورین دولتی نسبت بدولت .

ماده ۱۷۱ — هریك از مامورین و اجزای دولتی از هر رتبه و مقامی که باشد هرگاه برضد اجراء قانونی یا تحصیلداری مالیات قانونی ویا برضد اجراء احکام یا اوامر عدلیه و یا هرگونه امری که از مقامات قانونیه صادر شده استعمال قوهٔ دولتی نماید یا حکم آنرا بدهد یا تقاضای اعمال قوهٔ مزبوره را نموده یا حکم بتقاضای آن بدهد مستوجب مجازات حبس مجرد خواهد بود.

ماده ۱۷۲ — هرگاه بر این تقاضا یا امر اثر و نتیجهٔ نیز مترتب شود حد اکثر مجازات مذکور در مادهٔ قبل برای مقصر مقرر خواهد گردید .

ماده ۱۷۳ — مامورین و اجزاء دولتی فقط در صورتی از مجازات مقرره

در مادهٔ (۱۷۱) و (۱۷۲) معاف خواهند بود که مسلّم شود که عملیات آنان بموجب امر رؤسای قانونی ایشان بوده و برحسب وظیفه مجبور به اطاعت اوامرمزبوره بوده‌اند درایتصورت مجازات فوق‌الذکر برؤساء تعلّق میگیرد.

ماده ۱۷۴ — در صورتیکه بواسطهٔ اوامرمذکوره جنایت دیگری تولید شود که مجازات آن اشدّ از مجازات مذکورهٔ در دو مادهٔ (۱۷۱) و (۱۷۲) باشد آن مجازات دربارهٔ اشخاصی که امر یا تقاضا نموده‌اند مقرر خواهد بود .

ماده ۱۷۵ — هر مستخدم دولتی که مشغول اجرای وظایف خود بشود قبل‌ازاینکه اتیان به مراسم قسم نموده باشد درموردی که اتیان قسم مقرراست محکوم بیك روز الی ده روز حبس قابل ابتباع خواهد شد .

٦) اشتغال بخدمت دولتی برخلاف قانون .

ماده ۱۷٦ — هریك ازاعضاء ادارات دولتی که قانوناً منفصل ازخدمت شده و یا آنکه موقتاً ممنوع از اشتغال بشغل خود گردیده و پس‌از آنکه رسماً عدم حق دخالت باو اعلام شد بدخالت در وظایف مرجوعه مداومت‌نماید ازشش ماه الی دو سال محکوم بحبس تادیبی خواهد گردید .

و همچنین‌است مجازات اشخاصی که ماموریّت ایشان انتخابی یا بطریق موقت بوده و پس از انکه کسی دیگر بجای آنان منصوب گردد باز در آن امر مداخله کنند .

بعلاوه کلیهٔ مجرمین مذکور در این ماده ازپنج سال الی ده سال

از کلیهٔ خدمات دولتی ممنوع خواهند بود و ابتـدای اینمدت از روزی‌است که مجازات حبس انجام یابد .

مدلول این مادّه مانع از اجرای مجازات اشـدّی که برای صاحب منصبان وفرماندهان نظامی در مادّهٔ (۹۰) همین‌قانون مقررشده‌است نخواهد بود .

ماده ۱۷۷ — غیر از مواردی که قانون مجازات جنحه و جنایت مامورین و صاحب منصبان دولتی را بخصوص تعیین نموده‌است هرگاه صاحب منصبان و مامورین مزبور در ضمن نظارت وجـلوگیری از وقوع جنحه و جنایات که از وظایف آنان بوده‌است مرتکب جنحه یا جنایتی گردند بطریق ذیل مجازات خواهند شد .

هرگاه جرم جنحه باشد شخص‌مرتکب مزبور بحدّ اکثر مجازات همان جنحه محکوم خواهد گردید — و اگر جرم جنایت بوده و آن جنایت در حق دیگران موجب مجازات اخراج ازمملکت یا محرومیّت از حقوق‌ملّی باشد صاحب منصب یا مامور مرتکب محکوم بحبس مجرد خواهد گردید — و هرگاه مجازات جنایت مزبور در حق اشخاص غیر رسمی موجب حبس مجرد یا حبس غیر دائم درقلعه باشد مرتکبی که دارای شرایط مذکور در اوّل این مادّه‌است محکوم بحبس با قیـد غیر دائم خواهد شد — و اگر مجازات جنایت در حق دیگران موجب حبس با قید غیردائم یا حبس دائم در قلعه باشد شخص مرتکب که دارای شرایط مذکور در اوّل این‌مادّه‌است محکوم بحبس دائم با قید خواهد شد .

مبحث سیم

در مقاومت و تمرد و سایر تخلّفات نسبت به مامورین و کارگذاران دولت .

---

۱) طغیان یا تمرد .

ماده ۱۷۸ — هرگونه حمله و مقاومتی که با اقدام عملی بطور تجری نسبت به مامورین عدلیه و امنیّه و مامورین وصول مالیات و عوارض و گمرکات و مامورین توقیف و ضبط و صاحب منصبان یا مامورین نظمیّـه و ضابطین عدلیّه که مامور اجرای قوانین واحکام دولت واوامر واحکام عدلیّه هستند وارد آید نظر به اوضاع و احوال جنایت یا جنحه طغیانی محسوب میشود .

ماده ۱۷۹ — هرگاه طاغیان مذکور مسلّح و عدد ایشان بیش ازبیست نفر باشد محکوم بحبس غیردائم باقید خواهند گردید و اگر حامل اسلحه نباشند محکوم به حبس مجرد خواهند شد .

ماده ۱۸۰ — هرگاه طغیان بتوسط جماعتی مرکب از سه الی بیست نفـر اشخاص‌مسلّح بوده مجازات مقرره حبس‌مجرد خواهد بود — ودرصورت عدم حمل اسلحه مجازات آنها از شش ماه الی دو سال حبس مقرراست .

ماده ۱۸۱ — هرگاه طغیان از طرف یك یا دو نفر شخص مسلّح بظهور

برسد مرتکبین از شش ماه الی دوسال محکوم بحبس تادیبی خواهند گردید — و درصورت نداشتن اسلحه از یکماه الی شش ماه حبس خواهند شد .

ماده ۱۸۲ — مشمول مادهٔ (۹۸) همین قانون خواهند بود جماعتی که فقط دخیل در سواد طاغیان بوده لیکن سردسته نبوده و در طغیان ماموریّت خاصی نداشته و بمحض اخطار حکومت کناره جسته یا پس از اخطار مزبور بدون اسلحه و مقاومت جدید در غیرمحل طاغیان دستگیرشده‌اند .

ماده ۱۸۳ — هرکس بواسطهٔ نطق در مجامع عمومی یا اعلانات و امثال انها مردم را دعوت و تحریك برطغیان نماید محکوم به شش ماه الی دوسال حبس تادیبی خواهدگردید — و اگر بردعوت و تحریك او ترتیب اثرنشده و طغیان وقوع نیافته باشد محرك و دعوت کننده فقط از سی ویکروز الی یکسال حبس خواهد شد .

ماده ۱۸۴ — اجتماعاتی که برای ارتکاب جنایت یا جنحه فراهم میشود مجمع مسلّح محسوب‌است درصورتیکه زیاده از دو نفر ایشان علناً حمل اسلحه کرده باشند .

ماده ۱۸۵ — هرگاه اشخاصی پنهانی حمل اسلحه نموده و جزء مجمع و گروهی بوده‌اند که مجمع غیرمسلّح محسوب میشده فقط حاملین اسلحه مثل کسانی مجازات خواهند شد که جزء دسته یا گروه مسلّح بوده باشند .

ماده ۱۸۶ — کسانیکه در موقع طغیان از آن استفاده نموده مرتکب جنایت یا جنحه گردند بمجازات همان جنایت یا جنحه که مرتکب شده‌اند محکوم خواهند بود در صورتیکه آن مجازات اشدّ ازمجازات طغیان بوده باشد والا همان مجازات طغیان دربارهٔ ایشان مجری میشود .

ماده ۱۸۷ — هرگاه کارگران و مزدوران درکارخانهای دولتی و مرضای مریضخانها و محبوسین یا متهمین توقیف شده مجامعی با اسلحه یا بی اسلحه تشکیل داده و بطریق تجری یا تهدید بر ضدّ حکومت و صاحب منصبان و مامورین ادارات یا درمقابل قوای دولت اقدامات نمایند مانند مجامع طاغیان مجازات خواهند گردید .

ماده ۱۸۸ — اشخاصی که به ارتکاب جنایت یا جنحه متهم یا مقصر یا محکوم شده‌اند هرگاه مرتکب طغیان شوند بطریق ذیل مجازات خواهند گردید .

اولاً — هرگاه بواسطهٔ ارتکاب جرمی محکوم به مجازاتی شده‌اند که غیر از اعدام یا حبس دائم‌است و مرتکب طغیان گردند فوراً پس از اتمام مجازات جرم اوّلی محکوم به مجازات مقررهٔ از برای طغیان خواهند شد .

ثانیاً — هرگاه متهم بوده و حکم برائت آنها صادرشود و درحین رسیدگی مرتکب طغیان گردند پس از صدور حکم قطعی دربرائت انها نسبت به اتهام اوّلی محکوم به مجازات طغیان خواهندگردید .

ماده ۱۸۹ — رؤساء ومحرکین طغیان ممکن‌است بعد ازاتمام مجازات حبس

از پنجسال الی ده سال از اقامت درمحل مخصوص ممنوع شوند .

۲) هتك حرمت و وارد آوردن صدمات جسمانی نسبت بکارکذاران دولت و قوای دولتی .

ماده ۱۹۰ ـ هرگاه شخصی نسبت بیك یا چندنفر ازقضاة عدلیه یا وزراء و معاونین آنان و حکام وفرمانفرمایان ومعاونین آنان واعضای شورای دولتی و همچنین رؤسای بلدیه و اعضای دیوان محاسبات و اعضای هیئت منصفه چه درحین انجام وظایف رسمیه و چه بسبب انجام آن هتك حرمتی نماید اعم ازآنکه شفاهی بوده یا کتبی و یا انکه تصویر آنهارا بطریق هجو کشیده ولی طبع و نشر نکرده باشد و بخواهد در هریك از این موارد مختلفه وهنی بشرف یا بحیثیت هریك از اشخاص مذکوره وارد آورد مستوجب حبس از سی و یکروز الی دو سال خواهد گردید ـ و هرگاه در اثنای محاکمه در دیوان یا محکمه از اشخاص مفصلهٔ فوق شفاهاً هتك شرف نماید از یکسال الی سه سال حبس خواهد گردید .

ماده ۱۹۱ ـ درصورتیکه شخصی بیکی از قضاة یا اعضاء هیئت منصفه درحین انجام وظایف یا بسبب اجرای وظیفهٔ مقرره در مقام هتك حرمت بواسطهٔ حرکات و اشارات و یا تهدید برآید از سی و یکروز الی شش ماه محکوم به حبس تادیبی خواهد گردید ـ و اگر هتك حرمت مزبوره درمحکمه درحین محاکمه وقوع یابد مجازات آن ازسی ویکروز الی دوسال خواهد بود .

ماده ۱۹۲ ـ هرگاه هتك حرمت شفاهاً یا بحرکات و اشارات یا به تهدید نسبت بمامورین احضار و اجرای عدلیه و فرماندهان و امنای قوای دولتی و یا بفردی از افراد اهل مملکت کهمامور بانجام خدمت دولتی باشد بظهور رسد اعم از اینکه در حین انجام وظایف مقرره یابسبب انجام آن باشد ازسی ویکروز الی سه ماه محکوم بحبس تادیبی ویك الی بیست روز حبس قابل ابتیاع خواهد شد .

ماده ۱۹۳ ـ هرگاه کسی بیکی ازاشخاص مذکورهٔ در مادهٔ (۱۹۰) درحین انجام وظایف مقرره یابسبب انجام آن با حربه یا بی‌حربه ضربه یا صدمهٔ وارد آورد در صورتیکه آن ضربه موجب جراحت نگردیده باشد از یکسال الی سه سال حبس خواهد شد .

اگر ضربه یا صدمه در موقع محاکمه در محکمه وقوع یابد همیشه حد اکثر جزای مذکور مقرر خواهد گردید .

ممکن‌است که شخص مقصر علاوه بر جزای فوق‌الذکر در هردو مورد از مدت پنجسال الی ده سال از حقوق مذکور درمادهٔ (۲۷) محروم گردد و ابتدای مجازات مذکوره از روزی‌است که مجازات حبس بانام رسیده باشد .

ماده ۱۹۴ ـ در هریك از دو مورد مذکور درمادهٔ فوق شخص مقصررا از پنجسال الی ده سال از اقامت در حدود چهار فرسخ از مقر قضاوت قاضی میتوان ممنوع داشت ـ ابتدای مدت این ممنوعیت از روز انام حبس‌است .

و هر گاه مقصر قبل ازانقضای مدّت ممنوعیّت خود مخالفت با این حکم نماید محکوم باخراج از مملکت خواهد گردید .

ماده ۱۹۵ — هر گاه شخصی بیکی ازمامورین اجرا واحضار عدلیّه یامامورین قوای دولتی ویا بیکی از افراد ملّت که ازطرف وزارتخانهٔ مامور بانجام اوامر دولتی بوده در اثنای اجرای وظیفه یا بسبب انجام آن صدمه وارد آورد از سی و یکروز الی سه سال محکوم بحبس تادیبی خواهد بود .

ماده ۱۹۶ — در صورتیکه نسبت به اشخاص مذکورهٔ در مواد (۱۹۰) و (۱۹۵) صدمات بدنی وارد آید که موجب جریان خون یا جراحات و یا مرضی گردد شخص مقصر محکوم به حبس مجرد خواهد گردید — وهرگاه تا مدّت چهل روز هریك از صدمات وارده منجر بهلاکت و موت گردد شخص مقصر محکوم بحبس دائم با قید خواهد گردید .

ماده ۱۹۷ — هرگاه صدمات وارده موجب جریان خون یاجراحت یامرضی نشود ولی ثابت شود که فعل ازروی نیّه وتصمیم قتل یا کین کردن بوده است مجازات مرتکب حبس مجرد است .

ماده ۱۹۸ — در صورتیکه ضربه و صدمات و یا جراحات واردهٔ باشخاص مذکورهٔ در مواد (۱۹۰) و (۱۹۵) درحین انجام وظایف یا بواسطهٔ اجراء آن بقصد قتل آنان بوده مرتکبین محکوم بحبس دائم با قید خواهند گردید .

۳) امتناع ازانجام وظایف قانونیه .

ماده ۱۹۹ — هریك از فرماندهان وصاحب‌منصبان کل وجزو قوای دولتی که پس از تقاضای قانونی قوای کشوری از اجرای ماموریّت و وظیفه خود امتناع نماید از سی و یکروز الی سه ماه محکوم بحبس تادیبی خواهد گردید — و هرگاه از این امتناع خسارتی وارد شود مدلول مادّهٔ (۳۴) این قانون نیز مجری ومحفوظ است .

ماده ۲۰۰ — هریك از شهود تحقیق ومطلعین قضیّه و اعضای هیئت منصفه که برای حضور در محکمه احضار گردند وبنا بعذر غیرموجهی حاضر نشوند از شش روز الی دوماه محکوم بحبس تادیبی میشوند .

٤) در فرار محبوسین و اخفاء مقصرین .

ماده ۲۰۱ — هرگاه محبوسی فرار نماید مامورین حفظ و حراست او اعم از مامورین عدلیّه و نظمیّه یا فرماندهان کل یا جزو ژاندارمری یا قوای دولتی که ملازم محبوسین یا مراقب انها هستند — و همچنین مستحفظین و زندانبانها و دربانها وکلیّهٔ مامورینی که سفراً و حضراً مامور به نگاهداری و حبس محبوسین میباشند به ترتیب ذیل مجازات خواهند شد .

ماده ۲۰۲ — درصورتیکه شخص فراری متهم یا محکوم به جنحه یا جنایتی که

فقط ترذیلی است بوده و یا درصورتیکه فراری از اسرای جنگی بوده است مستحفظین مذکور در صورت غفلت از وظیفه و شغل خود از یکماه الی سه ماه حبس خواهند گردید .

و در صورت اغماض از شش ماه الی دوسال حبس مقرراست .

اشخاصی که مامور بحفظ و حراست مقصرین مزبور نبوده ولی فرار آنهارا تسهیل کرده و یا موجبات آنرا فراهم نموده باشند از یك الی سه ماه حبس خواهند گردید .

ماده ۲۰۳ — در صورتیکه محبوسین فراری یا یکی از انها متهم یا محکوم به ارتکاب جنایتی که موجب مجازات ترهیبی موقت است باشند مستحفظین و نگاهبانان ایشان در صورت غفلت از دو الی شش ماه حبس خواهند شد و درصورت اغماض محکوم بحبس مجرد خواهند گردید .

اشخاصی که از جملهٔ مامورین مذکور در فوق نبوده ولی درفرار محبوسین مساعدت کرده و یا آنکه موجبات آنرا فراهم نموده‌اند از سه ماه الی دوسال محکوم بحبس تادیبی خواهند شد .

ماده ۲۰۴ — در صورتیکه فراریان یا یکی از انها متهم یا محکوم بارتکاب جرائمی باشند که مستلزم مجازات اعدام یا مجازات دائمی است مراقبین یا مستحفظین انها درصورت غفلت از یکسال الی دوسال حبس خواهند شد و در صورت اغماض محکوم بحبس غیردائم باقید خواهند گردید .

اشخاصی که مامور به مراقبت یا محافظت محبوسین فراری نبوده

ولی مساعدت درفرار آنها نموده‌اند ازیکسال الی سه سال حبس خواهندشد .

ماده ۲۰۵ — هرگاه وقوع فرار یا قصد آن بعنف یا بشکستن درب محبس شده باشد اشخاصی که بوسیله اسباب مخصوص مساعدت در فرار محبوسین نموده‌اند از قرار ذیل مجازات خواهند شد .

درصورتیکه جرم شخص فراری جنحه یا جنایت ترذیلی بوده باشد فرار دهندگان از سه ماه الی یکسال حبس خواهند شد .

در صورتیکه جرم شخص فراری جنایت ترهیبی بوده فرار دهندگان از شش ماه الی دوسال حبس خواهند شد — و در مورد فرار متهم بقتل یا حبس دائم مجازات فرار دهنده از یکسال الی سه سال حبس خواهد بود .

در مورد اخیر مقصرین ممکن است علاوه بر مجازات مقررهٔ فوق از حقوقی که در مادهٔ (۲۷) این قانون مصرح است از پنجسال الی ده سال محروم شوند وابتدای مدت مزبوره ازتاریخ اتمام مجازات حبس خواهد بود.

ماده ۲۰۶ — در تمام موارد فوق‌الذکر درصورتیکه اشخاص خارجی بواسطهٔ تطمیع یا رشوه مستحفظین محبس را فریفته یا اغماض انهارا تهیه نموده یا موجبات فرار محبوسین را فراهم آورند اشخاص مذکور بهمان مجازاتی که برای مستحفظین و زندانبانان مقرراست محکوم خواهند شد .

ماده ۲۰۷ — درصورتیکه فرارمقصری بشکستن درب محبس یا بعنف واقع

شده و وسیلهٔ آن رسانیدن اسلحه به محبوسین بوده مستحفظین و مامورین محبس که در این امر شرکت داشته‌اند بحبس دائم با قید و سایر اشخاص بحبس غیردائم با قید مجازات خواهند شد .

ماده ۲۰۸ — اشخاصی که در امر فرار محبوسی اغماض نموده‌اند مشترکاً محکوم خواهند گردید به ادای خساراتی که مدّعی خصوصی میتوانسته‌است از محبوس خود مطالبه نماید و بواسطه فرار از او فوت شده‌است .

ماده ۲۰۹ — محبوسینی که بواسطهٔ شکستن درب محبس یا بعنف فرار نموده یا در صدد فرار برآمده از برای همین اقدام از شش ماه الی یکسال حبس خواهند شد — واین مجازات باید بلافاصله بعدازانقضای مدّت مجازات اصل جنحه یا جنایتی که باعث توقیف آنان بوده‌است مجری شود یا بلافاصله بعد از حکمی که از محکمه بر برائت متهم صادر گردیده‌است .

و هرگاه فرارکننده یا قاصد فرار درحین عملیات فرار مرتکب جرائم دیگری شود که مجازات آن اشدّ باشد به مجازات آن نیز محکوم خواهد شد .

ماده ۲۱۰ — هرگاه کسانی مامور به محافظت یا حاضر کردن متهمین یا مقصرین بوده و فقط بواسطهٔ غفلت ایشان متهمین یا مقصرین فرار کرده باشند در صورتیکه فراریان مجدداً دستگیر یا خود حاضر شوند مستحفظین مزبور از مجازات حبس فوق‌الذکر معاف میشوند مشروط براینکه دستگیری

یا حاضرشدن فراریان در ظرف چهار ماه از تاریخ فرار بوده و بسبب ارتکاب جنحه و جنایت دیگری نیز دستگیر نشده باشند .

ماده ۲۱۱ — کسانیکه بعضی اشخاص را اخفاء نموده یا سبب اخفای آنها گردیده‌اند و مطلع بوده‌اند که آن اشخاص مرتکب جرمهائی شده‌اند که مستلزم مجازات ترهیبی‌است از سه ماه الی دوسال حبس میشوند .

اشخاص مفصلهٔ ذیل از مجازات مذکوره معاف خواهند بود .

آباء و اجداد اولاد و احفاد شوهر و زن حتی اگرمطلّقه باشد و برادران و خواهران و اشخاصی که با مجرمین مخفی شده قرابت سببی تا درجهٔ دویم دارند .

۵) در مجازات مرتکبین شکستن مهر و سرقت نوشتجات و اسناد از اماکن دولتی .

ماده ۲۱۲ — هرگاه چیزی حسب‌الامر دولت یا بموجب حکم عدلیه مختوم شده ومهر آن شکسته شود اگر فقط بواسطهٔ غفلت مستحفظین بوده اشخاص مزبور از سی ویکروز الی شش ماه حبس خواهند شد .

ماده ۲۱۳ — درصورتیکه فك مهر راجع باوراق و اسناد واسباب و اشیاء شخص متهم یا محکوم بجنایتی باشد که آن جنایت مستلزم مجازات اعدام یا

حبس دائم بوده باشد مستحفظینی که از وظایف خود غفلت ورزیده‌اند از سه ماه الی یکسال حبس خواهند شد .

ماده ۲۱۴ — هرگاه کسی عمداً فك مهری که بر اوراق و اسناد و اشیاء موصوفهٔ فوق‌الذکر زده شده‌است نماید یا شرکت درفك مهر مزبور نموده باشد از شش ماه الی دو سال محبوس خواهد شد — چنانچه خود مستحفظ شخصاً یا با شرکت دیگری مرتکب فك مهر شده باشد از یکسال الی سه سال محکوم بحبس تادیبی خواهد گردید .

مقصر مزبور علاوه بر مجازات مقرره فوق از پنجسال الی ده سال از حقوقی که درمادهٔ (۲۷) همین قانون مصرح‌است محروم خواهد گردید و ابتدای آن مدت از اتمام مجازات حبس خواهد بود .

ماده ۲۱۵ — برای سایر انواع فك مقصرین از سه ماه الی یك سال حبس میشوند — درصورتیکه مستحفظ شخصا مرتکب اینگونه جرمها بشود از یکسال الی سه سال حبس خواهد شد .

ماده ۲۱۶ — هرگاه بعض یا کل نوشتجات یا اسناد و یا اوراق متعلقهٔ به محاکمات جزائی یا سایر اوراق یا دفاتر و یا مطالبی که در دفاترثبت وضبط مندرج و یا در اماکن دولتی محفوظ یا نزد اشخاصی که رسماً مامور بحفظ آنها هستند سپرده شده ربوده یا معدوم یا تخریب شود شخص دفتردار و مباشر ضبط و ثبت اسناد و سایر امنائی که بواسطهٔ غفلت انها جرم مذکور

وقوع یافته از سه ماه الی یکسال حبس خواهند شد .

ماده ۲۱۷ — مرتکبین هریك از انواع و اقسام جرمهای مشروح در مادهٔ فوق هرگاه غیر از مستحفظین باشند محکوم بحبس مجرد خواهند گردید .

و اگر خود امانت دار مرتکب یکی از جنایات فوق‌الذکر گردد محکوم بحبس غیر دائم با قید خواهد شد .

ماده ۲۱۸ — در صورتیکه مرتکب با قهر و تشدد نسبت باشخاص فك مهر نموده یا نوشتجات و اسناد را برباید یا معدوم کند محکوم بحبس غیر دائم با قید خواهد گردید و این مجازات مانع از اجرای هرجنحه و جنایتی که از قهر وتشدد حاصل شده نخواهد بود .

۶) در تخریب ابنیه و آثار .

ماده ۲۱۹ — کسی که نسبت بابنیه و آثار وکلیهٔ اشیائی که از طرف دولت یا باجازهٔ آن برای استفادهٔ عموم یا تزیین اماکن عمومی نصب گردیده خرابی وارد آورد و یا منهدم سازد و یا کسر و نقصی برساند از سی ویکروز الی دو سال حبس خواهد شد و بعلاوه ازشش روز الی یکماه حبس قابل ابتیاع خواهد داشت .

۷) غصب عناوین و القاب و مشاغل .

ماده ۲۲۰ — کسی که بدون حق رسمی در مشاغل دولتی کشوری یا نظامی دخالت نموده و یا آنکه اجرای وظائف یکی از مشاغل مذکوره را نماید از یکسال الی سه سال حبس خواهد شد — وهرگاه عمل او متضمن جعل سندی باشد مجازات آنرا نیز بعلاوه خواهد دید .

ماده ۲۲۱ — هرگاه شخصی علناً لباس مخصوص یا رسمی پوشیده و یا استعمال نشانی بنماید که متعلق باو نباشد از شش ماه الی دو سال حبس خواهد شد .

هرکسی که بدون حق برای نمایش شأن ومقام علناً اختیار لقبی که اعطای آن از خصایص دولت است نموده و یا آنکه اسم اصلی خودرا که در دفتر نفوس ثبت است تغییر داده و یا تصرفی در آن نماید از دو ماه الی دوسال حبس خواهد شد و سواد حکمی را که بمحکومیت او از محکمه صادر شده درحاشیه اسناد رسمی او که حاوی اسم یالقب جعلی میباشد ثبت خواهند نمود .

در تمام موارد مذکورهٔ در این ماده محکمه میتواند مقرر دارد که سواد تمام حکم یا خلاصهٔ آنرا در جراید درج نمایند و کلیهٔ مخارج وارده برعهدهٔ شخص محکوم علیه خواهد بود .

مبحث چهارم

در مشارکت و اجتماع و مواضعه برای ارتکاب جنایات .

ماده ۲۲۲ — هرگونه مجمع و شرکت و مواضعهٔ که برای تهیهٔ مقدمات یا ارتکاب جنایتی برضد اشخاص یا اموال تشکیل یابد مطلقا در حکم اخلال امنیت و آسایش عمومی است .

ماده ۲۲۳ — هرکس خود را دخیل یا سهیم درمجمع ومواضعهٔ مذکور در مادهٔ فوق نماید محکوم بحبس غیردائم با قید خواهد گردید .

اشخاصی که بواسطه ارتکاب جنایت مذکورهٔ در این ماده مقصر گردیده‌اند از مجازات معاف میشوند در صورتیکه قبل از هرگونه تعقیبی مقامات مقتضیه را از مواضعه و تشکیل شرکت و مجمع مطلع سازند .

ماده ۲۲۴ — کسانیکه با مرتکبین جنایات مذکورهٔ در مادهٔ (۲۲۲) از روی عمد و اختیار مساعدت نموده و ازبرای آنها آلات وادوات جنایتی و یااسباب ارسال و مرسول مکاتبات و منزل و یا محل اجتماعی فراهم کرده‌اند محکوم بحبس مجرد خواهند گردید .

احکام مندرجهٔ در جملهٔ دویم مادهٔ (۲۲۳) در بارهٔ مقصری که مرتکب جرائم مذکورهٔ در این ماده شده نیز مقرر خواهد بود .

مبحث پنجم

در ول گردی و تکدی .

ماده ۲۲۵ — اشخاصی که با وجود تمکن بر تهیه منزل ومأوی و اختیار شغل و حرفه ول گردی و بیکاری را شعار خود ساخته‌اند سه ماه الی شش ماه محکوم بحبس خواهند شد — اطفالیکه سنشان ازپانزده تجاوزنکرده‌باشد از این مجازات معافند .

هرگاه معلوم شود که اشخاص مزبور ازاتباع خارجه هستند باید انهارا بامر دولت از داخل مملکت خارج نمود .

مقصود از ول‌گرد کسانی هستند که مسکن وماوای مخصوص و وسیله معاش معلومی و شغل وحرفه معیّنی ندارند .

ماده ۲۲۶ — هرگاه کسی بعنوان ولگردی گرفتار یا محکوم شود و ادارهٔ بلدیّه یاحکومت محلّی که وطن او بوده تقاضا کند که اورا بوطن اصلیش رجعت بدهند محکمه میتواند این تقاضا را بپذیرد ولی درصورتیکه بعد از مرخصی باز درمحلّی که محکوم شده بطور ول‌گردی وبیکاری توقّف‌نماید مجازات او ضعف میشود .

ماده ۲۲۷ — کسانیکه با صحت مزاج وتمکن از اختیارشغل و حرفه گدائی‌را شیوهٔ خود قرار دهند از سه ماه الی شش ماه حبس میشوند .

ماده ۲۲۸ — گدایان هرچند عاجزباشند هرگاه مردم را تهدید کنند یا

دشنام دهند یا بدون اجازه صاحب منزل یا اهل خانه وارد شوند از شش‌ماه الی دو سال محکوم بحبس خواهند شد .

ماده ۲۲۹ — کسانیکه به تزویر خودرا علیل و مریض و عاجز نمایش دهند یا انکه بهیئت اجتماع تکدّی کنند مگر اینکه زن وشوهر یا پدر و مادر یا اولاد صغار یا کور وعصاکش او باشند مجازات فوق را خواهند داشت .

نیز همان‌مجازات را خواهند داشت کسانی که اطفال‌صغیررا وسیلهٔ تکدّی قرار دهند .

ماده ۲۳۰ — هر ول‌گرد و یا گدائی‌که تغییر وضع ولباس‌داده یا حمل‌اسلحه نمایند اگرچه انرا بکار نبرده باشند یا اینکه سوهان وچنگک و سایر آلات مخصوصهٔ سرقت یا شکستن حرز همراه داشته باشد از یکسال الی سه سال حبس خواهد شد .

ماده ۲۳۱ — هرگاه ول‌گرد و یا گدائی اشیائی داشته باشد که قیمت آنها زیاده از بیست تومان باشد و معلوم نکند که اشیاء مزبوره بطریق مشروع بدست او آمده از شش ماه الی دو سال محکوم بحبس خواهد شد .

ماده ۲۳۲ — هرگاه ول گرد یا گدائی نسبت بکسی حرکتی بطورعنف و شدّت بنماید از یکسال الی سه سال حبس میشود مگر اینکه عمل او قانوناً موجب مجازات اشدّ باشد که درانصورت همان مجازات دربارهٔ او مقرر خواهد شد

هرگاه کیفیات مذکورهٔ در مادهٔ (۲۳۰) در حق او صادق باشد مجازات او حبس مجرد خواهد بود .

ماده ۳۳۳ — کسانی که بدست آویز تصدیق وشهادتنامهٔ جعلی تکدی وول گردی نمایند بحد اکثر مجازات راجعهٔ باستعمال تصدیق و شهادت جعلی محکوم خواهند شد .

قسمت سیم

درجنحه وجنایت نسبت بافراد که مخل آسایش ونظام عمومی باشد .

فصل اول

در جنحه و جنایت نسبت باشخاص .

۱) قتل عمدی .

ماده ۲۳۴ — هرکس مرتکب قتل عمدی شود مجازات او اعدام است .

ماده ۲۳۵ — هرگاه محاکمه مرتکب قتل عمدی بسبب موجبات و موانعی از صلاحیت محکمه جنائی اختصاصی خارج شود نظر به جنبهٔ نظام مملکتی محاکم

جنائی عمومی قضیه را رسیدگی کرده حکم میدهند ومیتوانند مجازات مرتکب را یکدرجه تخفیف داده حکم بحبس دائم با قید بدهند .

۲) تهدید .

ماده ۲۳۶ — هرگاه کسی دیگری را کتباً با امضاء یا بدون امضاء تهدید کند بقتل یا مسمومیت یا به آزارهای دیگری که جزء جنایت محسوب شود ودراین تهدید بطرف مقابل امری کند یا مبلغی تقاضا نماید تا ازاین خطر محفوظ بماند تهدید کننده از یکسال الی سه سال محکوم بحبس تادیبی و باضافه از ده روز الی دو ماه حبس قابل ابتیاع خواهد شد و بعلاوه ممکن است از حقوق مذکور در مادهٔ (۲۷) در مدت پنجسال الی ده سال محروم گردد و ابتدای این مجازات از روز اختتام مجازات حبس خواهد بود .

ماده ۲۳۷ — درصورتیکه تقاضای وجهی یا امری باتهدید مزبور همراه نباشد تهدید کننده از شش ماه الی دو سال محکوم بحبس تادیبی و از شش روز الی چهل روز حبس قابل ابتیاع خواهد شد .

ماده ۲۳۸ — هرگاه تهدید شفاهی بوده و منضم بامری یا تقاضای وجهی بوده باشد تهدیدکننده محکوم بسه ماه الی یکسال حبس ویکروز الی بیست روز حبس قابل ابتیاع خواهد شد .

ماده ۲۳۹ ـ هرگاه کسی دیگری را کتباً یا شفاهاً به آزار و صدمهٔ که جنحه محسوب شود تهدید نماید و درضمن تهدید تقاضائی کنـد یا شرطی بنماید از سی ویکروز الی سه ماه حبس خواهد شد و از یکروز الی پنجروز حبس قابل ابتیاع خواهد شد .

۳) جرح وضرب عمدی .

ماده ۲۴۰ ـ هرکس عمداً بدیگری جرح یا ضربی وارد آورد که موجب مرضی گردد ویا قدرت کارکردن را ازشخص صدمه خورده درمدّتی زیاده از بیست روز سلب نماید محکوم بیکسال الی سه سال حبس تادیبی و سه روز الی چهارماه حبس قابل ابتیاع خواهد شد ـ و بعلاوه ممکن است از حقوق مذکورهٔ در مادهٔ (۲۷) در مدّت پنجسال الی ده سال از روز اختتام مجازات حبس محروم گردد .

هرگاه صدمـهٔ واردهٔ مؤدی به نقصان عضوی از اعضاء شود مجازات مرتکب حبس مجرداست و هرگاه منتهی بموت یا جنون مجنی علیه شود بدون آنکه مرتکب قاصد ان بوده محکوم بحبس غیردائم باقید خواهد شد.

ماده ۲۴۱ ـ هرگاه صدمهٔ وارده منتهی بامراض ونقصان اعضا نشود مرتکب محکوم به سی ویکروز الی دوسال حبس یا یکروز الی پانزده روز حبس قابل ابتیاع میشود و ممکن است محکمه موافق نظر خود مقصر را بهردو مجازات محکوم نماید .

ماده ۲۴۲ ـ هرگاه صدمات مذکورهٔ در مادهٔ قبل نسبت به پدر یا مادر یا اجداد وجدّات واقع شود مجازات مرتکب یکدرجه شدیدتراز مجازاتهای مذکورهٔ در دو مادهٔ فوق خواهد بود .

ماده ۲۴۳ ـ هرکس عمداً بطفل نابالغی ضربت و جراحت برساند یا در ماکل و مشرب او تضییق نماید بطوریکه به مزاج او صدمه وارد آید ازشش ماه الی دوسال حبس تادیبی وازیك روز الی دوماه حبس قابل ابتیاع خواهدشد.

هرگاه از اعمال فوق مرض و یا ناتوانی حاصل شود که مدّت آن زاید بربیست روز باشد مجازات مرتکب از یکسال الی سه سال حبس تادیبی و یکروز الی چهار ماه حبس قابل ابتیاع خواهد بود .

مجازاتهای فوق در بارهٔ مرتکب مقرراست اگر چه پدر و مادر و اجداد طفل باشند .

ماده ۲۴۴ ـ هرگاه جنحه وجنایات مذکورهٔ دراین مبحث درمجمع فتنه آمیزی واقع شده و با طغیان ونهب وغارت مقرون بوده ومرتکب جنحه وجنایت معلوم نباشد رؤساء و اغوا کنندگان و محرکین مجمع مذکور مسئول خواهند بود و مانـند اشخاصی که مرتکب جنحه و جنایت مذکوره بوده‌اند محسوب و بهمان مجازات محکوم خواهند شد .

ماده ۲۴۵ ـ هرکس آلت تناسل کسی را قطع نماید محکوم بحبس دائم با قید خواهد شد ـ هرگاه عمل فوق در ظرف چهل روز موجب هلاك مجنی علیه گردد مرتکب محکوم باعدام است .

ماده ۲۴۶ — هرکسی بواسطهٔ بعضی ماکولات یامشروبات یا ادویه یا بوسیلهٔ حرکات عنیفه یا بوسایل دیگر اسباب سقط جنین شود اعم ازاینکه مادر طفل راضی بوده یا نباشد محکوم بحبس مجرد خواهد شد .

جزاء فوق الذکر دربارهٔ زنی که وسیلهٔ سقط حمل خودرا فراهم نماید یا آنکه بسقط حمل خود بتکلیف دیگران تن دردهد و سقط واقع شود نیز مقرراست .

طبیب یا جراح یا دوافروشی که موجبات سقط جنین را فراهم کند محکوم بحبس غیردائم با قید خواهد شد و بعلاوه از یکروز الی یکماه حبس قابل ابتیاع نیز خواهد داشت .

ماده ۲۴۷ — هرکس موادی که سم مهلک نبوده لیکن مضر به مزاج باشد بکسی بخوراند و موجب مرض یا ناتوانی او گردد از یك ماه الی سه سال محکوم بحبس تادیبی خواهد شد و اگر مرض یا ناتوانی مجنی‌علیه زیاده از بیست روز دوام کند مجازات مرتکب حبس مجرداست .

هرگاه جنایت فوق از طرف اولاد نسبت بپدر و مادر یا اجداد و جدات و یا ازطرف زوج نسبت بزوجه یا زوجه نسبت بزوج واقع شود مجازات مرتکب درحالی که مرض و ناتوانی زیاده ازبیست روز نباشد حبس مجرداست و اگر زیاده ازبیست روز شود حبس غیردائم باقید خواهدبود.

ماده ۲۴۸ — هرکس تفنك و شش‌لول و طپانچه و قمه وخنجر وحربه های دیگری را که حمل آنها بموجب قانون یا نظامنامه های دولتی ممنوع‌است بدون

اجازه حمل نماید محکوم بیکروز الی یکماه حبس قابل ابتیاع خواهد شد و اگر این جرم را تکرار کند مدت مجازات ضعف میشود .

٤) قتل و ضرب و جرح غیرعمدی و مواردی که جانی معذور و قابل تخفیف مجازات است .

ماده ۲۴۹ — هرکس بواسطهٔ عدم مهارت یا بی احتیاطی و بی‌مبالاتی یا عدم رعایت نظامات دولتی بغیر عمد مرتکب قتل یا سبب وقوع آن گردد محکوم به سه ماه الی دو سال حبس تادیبی و سه روز الی چهل روز حبس قابل ابتیاع خواهد شد .

ماده ۲۵۰ — هرگاه بی احتیاطی و بی مبالاتی مذکور درفوق منتهی بجرح یا ضرب گردد مقصر محکوم به شش روز الی یکماه حبس تادیبی و سه روز الی ده روز حبس قابل ابتیاع خواهد شد .

ماده ۲۵۱ — قتل و ضرب و جرح هرگاه درمقام دفاع از ضرب و آزار شدید یا برای ممانعت از مقاصد سوء کسی که در روز از دیوار خانه بالا میرود یا در و پنجره و دیوار را میشکند و میشکافد بعمل آمده باشد معذور و مورد تخفیف مجازات‌است .

هرگاه سوء قصد مزبور در شب واقع شده‌باشد تکلیف بموجب مادهٔ (۲۵۷) تعیین میشود .

ماده ۲۵۲ — قتل والدین بهیچ موجب معذور ومعاف نمیشود.

ماده ۲۵۳ — هرگاه یکی اززوجین قاتل دیگری‌شود معذورنخواهد شد مگر اینکه مرتکب در مورد خطرجانی از طرف مجنی‌علیه واقع شود و قتل‌را هم درهمان حین خطر مرتکب شده باشد ولی هرگاه شوهری زن خود را در منزل خود با مرد اجنبی درحال مواقعه مشاهده نماید و مرتکب قتل زن یا شخص زانی شود معذوراست.

ماده ۲۵۴ — جنایت قطع آلت تناسل هرگاه درحین هتك ناموس از طرف مجنی‌علیه واقع شود معذوراست.

ماده ۲۵۵ — در مواردیکه معذوربودن مقصر ثابت شود هرگاه جنایت او مستوجب‌اعدام یا حبس‌دائم باشد مجازات حبس تادیبی ازیکسال الی سه سال برای او مقرر میشود و اگر مستوجب حبس غیر دائم بوده حبس تادیبی از شش‌ماه الی دو سال خواهد داشت و اگر تقصیر او فقط جنحه باشد ازیك الی شش‌ماه حبس خواهد شد.

۵) قتل و ضرب و جرحی که جنحه وجنایت محسوب نمیشود.

ماده ۲۵۶ — در موارد ذیل قتل وضرب و جرح جنحه و جنایت محسوب

نیست و مورد تعقیب ومجازات واقع نمیشود.

اولاً — درصورتیکه قتل وضرب و جرح بحکم قانون و به امر آمر قانونی انجام یابد.

ثانیاً — در صورتیکه فقط برای دفاع و حفظ جان خود یا دیگری واقع شود.

ماده ۲۵۷ — موارد ذیل از موارد دفاع و حفظ جان محسوب‌است.

اولاً — موردی که قتل و ضرب و جرح هنگام شب واقع‌شود در ضمن ممانعت از سوء قصد کسی که از دیوار خانه بالا میرود یا در وپنجره و دیوار را می شکند و می شکافد.

ثانیاً موردیکه قتل و ضرب وجرح در مقام دفاع از سارق یاکسی که بعنف غارتگری میکند واقع شده باشد.

۶) توقیف و حبس غیر قانونی.

ماده ۲۵۸ — هر کس بدون حکمی از مقامات مقتضیه و خارج از مواردی که قانون جلب و توقیف اشخاص را تجویز نموده شخصی را توقیف یا حبس کند یا عنفاً درمحلی مخفی نماید محکوم بحبس غیردائم با قید خواهد بود.

کسی که برای ارتکاب جرم مذکور مکانی تهیه کرده و بدینطریق مساعدت با جنایت مزبوره نماید محکوم بهمان مجازات خواهد شد.

ماده ۲۵۹ ـ اگر کسی که مرتکب جرم مذکور در مادهٔ قبل گردیده قبل از آنکه مورد تعقیب شود شخص توقیف شده‌را رها نماید در صورتیکه زیاده از ده روز آنشخص را در توقیف و حبس نگاه نداشته باشد مجازات او تخفیف یافته از یکسال الی سه سال حبس مقرر خواهد بود .

ماده ۲۶۰ ـ در موارد ذیل کسی که مرتکب توقیف و حبس غیر قانونی اشخاص گردیده باشد محکوم بحبس دائم با قیداست .

اولاً ـ اگر توقیف کننده لباس مبدّل داشته یا اسم و عنوان مجعول اختیار کرده یا حکم جعلی از مقامات مقتضیه ابراز نموده باشد .

ثانیاً ـ اگر شخص توقیف شده را تهدید به قتل نموده باشد .

ثالثاً ـ اگر بشخص توقیف شده شکنجه و آزار بدنی وارد آورده باشد .

رابعاً ـ اگر توقیف و حبس غیر قانونی زیاده از یکماه دوام کرده باشد .

۷) بی عفتی و بی ناموسی .

ماده ۲۶۱ ـ هرکس علناً عمل قبیحی که منافی عفت باشد مرتکب شود از سه ماه الی دو سال حبس میشود و این غیر از مجازات اختصاصی‌است که برای اعمال مخصوص مقرراست .

ماده ۲۶۲ ـ اشخاص مفصلهٔ ذیل محکوم بحبس تادیبی از شش ماه الی سه سال می باشند .

اولاً ـ کسانیکه جوانان را اعم از ذکور یا اناث از راه دربرده بفساد اخلاق وا میدارند بواسطهٔ تحریك کردن شهوت یا تسهیل نمودن‌وسایل شهوت رانی ایشان .

ثانیاً ـ کسی که برای شهوت رانی دیگری جوانی‌را از راه دربرد به بی ناموسی وادارد اگرچه با رضای خود او باشد .

ثالثاً ـ هرکس برای شهوت رانی دیگری زنی یا دختری را از راه تزویر یا بعنف یا بعنوان ادای دین ایشان یا رفع‌حوائج دیگر یا بواسطهٔ سوء استعمال‌قدرت واختیاری که نسبت به ایشان دارد به بی‌ناموسی وادارد یا درخانهای بی ناموسی نگاه بدارد

هرگاه جرائم مذکوره بواسطهٔ پدر و مادر و اجداد و اقرباء یا لله و دایه و نوکر و مستخدم یا معلّم و مشاق و کلیّهٔ اشخاصی که سمت صاحب اختیاری نسبت بمجنی علیه دارند سربزند یا اشخاص مزبور تحریك یا تسهیل جرائم مذکوره را بنمایند بحداکثر مجازات‌فوق محکوم خواهندشد.

ماده ۲۶۳ ـ مقصرین مذکور در مادهٔ قبل درظرف مدتیکه کمتر از دوسال و بیشتر از بیست سال نباشد از حقوق مذکورهٔ در مادهٔ (۲۷) محروم خواهند شد و ممکن‌است در ظرف همان مدت از اقامت در محل مخصوص نیز ممنوع گردند .

ماده ۲۶۴ ـ هرکس بدون عنف هتك ناموس شخص نا بالغی را بنماید

مجازات او حبس مجرداست و اگر مرتکب پدر وجدّ ولله وسایراشخاص مذکور در مادهٔ (۲۶۲) باشند بحبس غیردائم باقید محکوم میشوند .

ماده ۲۶۵ — هر کس هتك ناموس دیگری را بعنف بنماید محکوم بحبس غیردائم با قیداست و اگر مجنی علیه نابالغ باشد جانی بحدّ اکثر مجازات مذکور محکوم خواهد شد — هرگاه مرتکب پدر وجدّ ولله وسایراشخاص سابق‌الذکر باشند مجازات ایشان حبس دائم با قیداست .

ماده ۲۶۶ — در موارد دیگری که کسی مرتکب فحشاء و امورمنافی عفت شود و داخل در موارد فوق نباشد مجازات مرتکب برحسب درجات و کیفیّات واقعه از سه ماه الی دو سال حبس تادیبی و شش روز الی چهار ماه حبس قابل ابتیاع خواهد بود .

۸) مخالفت با مراسم دفن اموات .

ماده ۲۶۷ — هرکس بدون رعایت مراسم و نظامات راجعهٔ بدفن اموات جنازهٔ را دفن کند یا سبب دفن آن شود از سی ویکروز الی سه ماه محبوس خواهد شد و این غیر ازمجازات مقرره برای جنایاتی‌است که ممکن‌است با این واقعه مقرون باشد .

ماده ۲۶۸ — هرکس جسد متوفّائی را پنهان کند ازیك ماه الی شش ماه

حبس خواهد شد و اگر جسد شخص‌مقتول را پنهان‌کند مجازات او ازشش ماه الی دو سال حبس خواهد بود — و هرگاه شرکت در جنایت نیز نموده باشد مجازات آنراهم بعلاوه خواهد دید .

ماده ۲۶۹ — هرکس نبش‌قبور نماید از سه ماه الی یکسال محکوم بحبس تادیبی میشود و هرگاه جنحه یا جنایت دیگر نیز با نبش قبر مرتکب شده باشد مجازات آنراهم بعلاوه خواهد دید .

۹) جنحه وجنایت نسبت باطفال .

ماده ۲۷۰ — کسی که طفلی یا صغیری یا دختری را که زیاده از پانزده سال نداشته باشد بحیله یا بعنف برباید یا بدزدد یا مخفی یا ناپدید کند یا طفلی را بجای طفلی دیگر قلم دهد یازنی را که دارای طفل نشده باشتباه دارای طفل بخرج بدهد محکوم بحبس مجرد خواهد شد .

هر گاه طفلی که موضوع تقلّبات مذکوره واقع شده زنده بودنش مسلّم نشده باشد مجازات مقصر از یکماه الی سه‌سال حبس‌است و اگر مسلّم شود که طفل مزبور متوفّی بوده مجازات مقصر زیاده از دو ماه حبس نخواهد بود .

کسی که مامور بحفظ و حضانت طفلی بوده ودرموقع مطالبهٔ اولیاء طفل از ردّ طفل امتناع کند و نتوان طفل را از او دریافت کرد محکوم به حبس مجرد خواهد گردید .

ماده ۲۷۱ — هرکس طفلی یا عاجزی را که از جهت عجز بدنی یاعقلی قادر بر محافظت خود نباشد درجای بی آبادانی و دور از مردم ببرد و رها کند یا سبب بردن ورها کردن او بشود محکوم بیك سال الی سه سال حبس تادیبی و یك روز الی دو ماه حبس قابل ابتیاع میشود .

اگر مرتکب پدر و مادر یا کسان دیگری که سمت ولایت یا صاحب اختیاری نسبت بطفل یا شخص عاجز دارند بوده باشند بحد اکثر مجازات مذکوره محکوم خواهند شد .

ماده ۲۷۲ — هرگاه طفل یا شخص عاجزی که مورد جرم مذکور درمادهٔ قبل واقع شده از این جهة صدمه و آسیبی به بیند که مادام الحیات باقی باشد مرتکب اگر بیگانه باشد حبس مجرد و اگر نسبت به مجنی علیه سمت ولایت داشته باشد حبس غیر دائم باقید خواهد شد هرگاه مجنی علیه تلف شود مقصر در حکم قاتل است .

ماده ۲۷۳ — کسانیکه طفل یا شخص عاجزرا درآبادی سر راه میگذارند و رها میکنند یا سبب این امر میشوند از یکماه الی یکسال محکوم بحبس تادیبی میباشند و اگر از این جهة آسیبی بطفل یا شخص عاجز برسد مجازات مقصر از یکسال الی سه سال حبس تادیبی است .

۱۰) شهادت دروغ و افتراء وبهتان .

ماده ۲۷۴ — هرگاه کسی در امور جنائی شهادت دروغ بدهد اعم ازاینکه

بر علیه جانی یا برله او باشد محکوم بحبس مجرد خواهد بود لیکن اگر بواسطهٔ شهادت دروغ شخص متهم به مجازاتی اشد از حبس مجرد محکوم گردیده باشد شاهد کاذب هم همان مجازات را خواهد دید .

ماده ۲۷۵ — کسی که درامور جنحه شهادت دروغ بدهد اعم ازاینکه برعلیه یا له متهم باشد محکوم بیك سال الی سه سال حبس تادیبی و سه روز الی چهار ماه حبس قابل ابتیاع خواهد بود و اگر متهم بواسطهٔ شهادت دروغ محکوم به مجازاتی اشد از سه سال حبس گردیده باشد شاهد کاذب هم همان مجازات را خواهد دید .

هرگاه کسی در امور خلاف شهادت دروغ برعلیه یا برله متهم بدهد محکوم بحبس تادیبی از یکسال الی سه سال و یکروز الی یکماه حبس قابل ابتیاع خواهد شد .

مقصرین مذکور در این ماده ممکن است بعلاوه ازحقوق مذکورهٔ در مادهٔ (۲۷) در مدت پنجسال الی ده سال محروم شوند و ابتدای این مجازات از روز اختتام حبس ایشان خواهد بود .

ماده ۲۷۶ — کسانی که در امور حقوقی شهادت دروغ بدهند محکوم به یکسال الی سه سال حبس تادیبی و سه روز الی چهار ماه حبس قابل ابتیاع خواهند شد و بعلاوه ممکن است از حقوق مذکورهٔ درمادهٔ (۲۷) نیز درمدت پنج سال الی ده سال از روز اختتام مجازات حبس محروم گردد .

ماده ۲۷۷ — کسانیکه در امور جنائی شهادت دروغ داده و رشوه وتعارف

یا وعده هم قبول کرده باشند محکوم بحبس غیر دائم با قید خواهند شد با رعایت جزء اخیر مادهٔ (۲۷۴) .

کسی که در امور جنحه یا امور حقوقی برای شهادت دروغ رشوه وتعارف یا وعده قبول کند محکوم بحبس مجرد خواهد بود .

هرکس در امور خلاف برای ادای شهادت دروغ رشوه وتعارف یا وعده قبول کند از یکسال الی سه سال حبس خواهد شد .

درکلیهٔ موارد فوق سلب حقوق مذکورهٔ درمادهٔ (۲۷) نیز درمدت پنجسال الی ده سال بعد از اختتام مجازات حبس ممکن است دربارهٔ شاهد کاذب حکم شود .

ماده ۲۷۸ — کسانیکه مردم را بشهادت کذب وامیدارند در حکم شاهد کاذبند و برحسب تشخیص مراتب محکوم به مجازات مذکور درمواد فوق میباشند.

ماده ۲۷۹ — هرکس دربارهٔ یکنفر یا چند نفر بهتان ونسبت افترائی را کتباً به مامورین نظمیه یا عدلیه یا سایر ادارات دولتی برساند محکوم بحبس تادیبی از یکماه الی یکسال و حبس قابل ابتیاع از پنجروز الی پنجماه خواهد شد .

ماده ۲۸۰ — اطباء وجراحان وقابله ها و دوافروشها وکلیه کسانیکه بواسطه شغل و حرفه خود محرم اسرار میشوند و در غیر از مواردی که قانون اقتضا دارد اسرار مردم را افشاء مینمایند محکوم بیك ماه الی شش ماه حبس تادیبی و پنجروز الی یکماه حبس قابل ابتیاع خواهند شد .

فصل دویم

درجنحه و جنایت نسبت به اموال .

---

۱) سرقت .

ماده ۲۸۱ — هرکس مالی را که متعلق باو نیست بدون حق و به‌تقلب برباید سارق محسوب است و مجازات سرقت درمواردی که موضوع محاکمهٔ شرعی واقع نشود ازقراری است که درمواد ذیل مقرر میگردد .

ماده ۲۸۲ — مجازات حبس دائم با قید مقرراست برای کسانیکه مرتکب سرقت شوند در صورتیکه جرم ایشان مقرون بتمام شرایط ذیل باشد .

۱) هنگام شب مرتکب شده باشند .
۲) دو یا چند نفر متفقاً مرتکب شده باشند .
۳) یك یا چند نفر از مرتکبین حامل اسلحهٔ ظاهر یا نهانی باشند .
۴) در جائی که محل سکنی است یا توابع آن سرقت کرده باشند .
۵) درضمن سرقت کسی را آزار یا تهدید کرده باشند .
۶) از دیوار بالا رفته یا حرز را شکسته یا کلید ساختگی بکار برده باشند یا اینکه عنوان یا لباس مستخدم دولت اختیار کرده یا برخلاف حقیقت خود را مامور دولتی قلم داده باشند .

ماده ۲۸۳ — کسانیکه در طرق وشوارع سرقت بنمایند اگر عمل ایشان با دو

شرط از شرایط فوق مقرون باشد بحبس دائم با قید محکوم میشوند — هرگاه فقط با یکی از شرایط فوق مقرون باشد محکوم بحبس غیردائم با قید خواهند شد و درسایر موارد محکوم به حبس مجرد میشوند .

ماده ۲۸۴ — هرگاه سرقت مقرون با چهار شرط اوّل از شروط مذکورهٔ در مادهٔ (۲۸۲) یا فقط باشرط پنجم یا شرط ششم مقرون بوده مرتکب محکوم بحبس غیردائم در قلاع خواهد شد .

ماده ۲۸۵ — حبس مجرد مقرراست .

اولاً — برای اشخاصی که سرقت کرده و سرقت ایشان مقرون بسه یا دو شرط از شروط اربعهٔ اوّلیهٔ مذکورهٔ در مادهٔ (۲۸۲) باشد .

ثانیاً — هرگاه سارق مستخدم بوده ومال مخدوم خود را دزدیده یا مال دیگری را درمنزل مخدوم خود یا درمنزل دیگری که باتفاق مخدوم خود بانجا رفته سرقت نموده‌است .

ثالثاً — هرگاه سارق شاگرد یا کارگر بوده ودرخانه یا دکان استاد سرقت نموده یا در محلّی که عادةً آنجا کارمیکرده‌است .

رابعاً — درصورتیکه سارق کاروانسرادار یا مهمانخانه‌چی یامکاری و سورچی و از این قبیل مردم بوده وتمام یا بعضی از اموالی را که به مناسبت شغل او سپردهٔ باو بوده‌است سرقت نموده باشد .

ماده ۲۸۶ — مکاری وسورچی وامثال آنها که مامور حمل جنس بوده وتصرف

و تبدیلی در آن جنس بنمایند محکوم بیك ماه الی یکسال حبس تادیبی و یك روز الی ده روز حبس قابل ابتیاع خواهند شد — لیکن اگر تبدیل وتصرف را بوسیلهٔ ادخال موادّ مضره بنمایند مجازات ایشان یکسال الی سه سال حبس تادیبی و سه روز الی یکماه حبس قابل ابتیاع خواهد بود و ممکن است از حقوق مذکورهٔ در ماده (۲۷) نیز در مدّت پنج الی ده سال از روز اتمام حبس محروم شوند .

ماده ۲۸۷ — هرکس درمزارع وکشت زار ها اسب والاغ وگاو وگوسفند و امثال آن یا آلات و ادوات زراعت را سرقت کند یا در صدد سرقت آن بر آید محکوم بیکسال الی سه سال حبس تادیبی و یك روز الی یکماه حبس قابل ابتیاع خواهد شد .

ماده ۲۸۸ — هرکس در مزارع و کشت زار ها محصولات ارضی را که از زمین بیرون آورده باشند سرقت کند یا درصدد آن بر آید محکوم بیك ماه الی دوسال حبس تادیبی و یکروز الی پانزده روز حبس قابل ابتیاع خواهد شد .

اگر سرقت مذکور شب واقع شود یااینکه برای انجام سرقت اسب و الاغ یا بارکش بکار برده باشند یا اینکه سرقت را چند نفر باتفاق کرده‌باشند مرتکب محکوم بیك سال الی سه سال حبس تادیبی و یکروز الی پانزده روز حبس قابل ابتیاع خواهد شد .

هرگاه کسی محصولاتی را که از زمین جدا نشده سرقت کند یا در صدد آن بر آید و برای این مقصود اسباب یا اسب و الاغ یا بارکش و امثال

آن بکار ببرد یا شب مرتکب شود یا باتفاق چندنفر باشد محکوم بیکماه الی دو سال حبس تادیبی و یکروز الی پانزده روز حبس قابل ابتیاع خواهد شد .

درتمام موارد مذکوره در این ماده و ماده قبل مرتکب ممکن است از تمام یا بعضی حقوق مذکورهٔ در ماده (۲۷) محروم گردد .

ماده ۲۸۹ — هرکس برای ارتکاب سرقت حدّ فاصل بین املاك را تغییردهد یا در صدد آن برآید از یکسال الی سه سال حبس تادیبی و یکروز الی یکماه حبس قابل ابتیاع خواهد شد و بعلاوه ممکن است مرتکب از حقوق مذکورهٔ در مادهٔ (۲۷) در مدّت پنجسال الی ده سال محروم گردد .

ماده ۲۹۰ — برای سایر اقسام دزدی برحسب اهمیّت اوضاع واحوال جرم و مجرم بنظر محکمه از یکماه الی سه سال حبس تادیبی و یکروز الی یکماه حبس قابل ابتیاع مجازات مقرر میشود و بعلاوه ممکن است مقصر از پنجسال الی ده سال بعداز اتمام مدّت حبس از حقوق مذکورهٔ در مادهٔ (۲۷) محروم شود .

ماده ۲۹۱ — سرقت زوج ازمال زوجه یا زوجه از زوج یا اولاد ازوالدین و والدین از اولاد یا زوجه از ترکهٔ زوج متوفّای خود یا زوج از ترکهٔ زوجهٔ متوفّاء خود درتحت تعقیب جزائی درنمی آید وفقط موضوع دعوی حقوقی میتواند بشود .

ماده ۲۹۲ — هرکس بطور تزویرکلیدی نظیرکلید دیگری بسازد یا کلیدی را

دکتر محمد مصدق
دهم آبان ۱۳۱۴

تغییر و تبدیل دهد درحکم کسی است که سرقتهای مذکورهٔ درمادهٔ (۲۹۰) را مرتکب شده و اگرمرتکب قفل ساز وچلانگر باشد بحدّ اکثر مجازات مذکوره محکوم میشود .

ماده ۲۹۳ — هرکس در مهمانخانها و امثال آن اماکن مأکول و مشروب بطلبد وصرف کند درحالی که قادر بر ادای قیمت آن نباشد وعلم باین کیفیّت داشته باشد از شش روز الی شش ماه حبس تادیبی ویکروز الی ده روز حبس قابل ابتیاع خواهد شد .

ماده ۲۹۴ هرکس بجبر و قهر یاآزار نوشته یا امضائی یاسندی که موجب الزام یا برائت ذمه باشد از دیگری بگیرد محکوم بحبس غیر دائم با قید میشود .

هرکس دیگری را تهدید کتبی یاشفاهی کند بافشای اسرار یاتهمت وافتراء و باین وسیله اخذ مال یا نوشته و امضائی بنماید محکوم بیکسال الی سه سال حبس تادیبی و سه روز الی شش ماه حبس قابل ابتیاع میشود .

ماده ۲۹۵ — هرکس مال او درتحت توقیف قانونی درآمده و باو سپرده شده باشد یا مالی را که وثیقهٔ دین قرار داده است تلف کند یا ازمیان ببرد مثل سارقین مذکور درمادهٔ (۲۹۰) مجازات خواهد شد و اگرمال را بدیگری بسپارد بحدّ اکثر مجازات مذکور محکوم خواهد گردید — کسانیکه عالماً با اشخاص مزبور دراتلاف یا ناپدید کردن اموال مذکوره کمك کنند یا آنها را پنهان نمایند مثل همان اشخاص مجازات خواهند شد .

ماده ۲۹۶ — مقصود از شکستن حرز خراب کردن وشکستن وسوراخ کردن دیوار وسقف وزمین و در وپنجره وقفل ومهرموم وهرچیزی‌است که برای بستن ومحفوظ داشتن و منع از عبور بکار برده شود .

خارج کردن صندوق وجعبه و قفسه و بار و امثال آن از جای خود درحکم شکستن حرزاست .

۲) ورشکستگی ومال مردم خوری وکلاه برداری .

ماده ۲۹۷ — کسانیکه در موارد معیّنهٔ در قانون تجارت بعنوان ورشکستگی مقصرمیشوند بطریق ذیل مجازات خواهند شد .

هر گاه ورشکستگی ازروی تزویر و تقلّب بوده باشد جزای‌ایشان حبس غیردائم با قیداست .

اگر ورشکستگی از روی تقلّب نبوده فقط از روی تقصیر باشد محکوم بحبس تادیبی از یکماه الی دو سال خواهند گردید .

ماده ۲۹۸ — کسانیکه موافق قانون‌تجارت همدست‌ورشکستهٔ تقلّبی محسوب‌باشند همان مجازات ورشکستهٔ تقلّبی را خواهند داشت .

ماده ۲۹۹ — اشخاصی که از روی تقلّب و تزویر ورشکست میشوند هر گاه از طرف دولت سمت رسمیّت و ماموریت برای خرید و فروش و اسناد دولتی

وامثال آنها داشته باشند مجازات ایشان حبس دائم باقیداست واگر ورشکستگی اشخاص مزبور از روی تقلّب و تزویر نبوده فقط ازروی تقصیر باشد بحبس غیردائم با قید محکوم خواهند شد .

ماده ۳۰۰ — هرکس اسم وعنوان یا سمت‌مجعول اختیارکرده یا بوسایل‌تقلّبی متوسل شود و مردم را بوجود شرکتها یا تجارتها یا کارخانهای موهوم وامثال آن یا بداشتن اختیارات یا اعتبارات موهومه مغرور کند یا بامور غیر واقع امیدوار نماید یا از حوادث و پیش آمد های غیر واقع بترساند و باین واسطه وجوه یا اسناد و بلیطها و قبوض و مفاصا حساب و امثال آن بدست آورد یا بخواهد بدست آورد و از این راه تمامی یا مقداری از اموال دیگری را بخورد یا قصد خوردن آنرا بکند محکوم بیکسال الی سه سال حبس تادیبی و پنج روز الی شش ماه حبس قابل ابتیاع خواهد شد و بعلاوه ممکن‌است در مدّت پنجسال الی ده سال از روز احتتام مجازات حبس از حقوق مذکورهٔ در مادهٔ (۲۷) محروم گردد .

ماده ۳۰۱ — مجازات مذکور در مادهٔ قبل مقرراست برای هرکس که مال دیگری را بفروشد یا مال معین خود را باشخاص متعدّد معامله کند یا مالی را که برحسب صورت یا بحقیقت بکسی صلح کرده بدیگری منتقل‌کند و بطور کلّی هرکس درمعاملهٔ با دیگری تقلّب نموده اورا بفریبد و باین‌وسیله مقداری از مال اورا بخورد یا قصد خوردن آنرا بنماید .

۳) خیانت در امانت .

ماده ۳۰۲ — هرکس از ضعف نفس یا هوا و هوس یا حوائج شخص نابالغی یا شخص غیر رشیدی استفاده کرده بر ضرر او نوشتجات و اسنادی ازقبیل تمسك و قبض و حواله و برات و فته طلب ومفاصا حساب و نوشتهٔ امانت اشیاء منقول و اجناس تجارتی و هر چیز که موجب عقد التزامی شود از او بگیرد بهرنحو و بهرطریق که این کار را کرده باشد از سه ماه الی سه سال محکوم بحبس تادیبی خواهد گردید و بعلاوه ممکن‌است از حقوق مذکورهٔ در مادهٔ (۲۷) در مدت پنجسال الی ده سال بعد از اتمام مجازات حبس محروم گردد .

ماده ۳۰۳ — هرکس از سفید مهری که باو سپرده‌شده سوء استفاده‌کرده از روی تقلب اشتغال یا برائت ذمه یا هرچیز دیگری که موجب خسارت صاحب امضاء شود روی آن بنویسد مثل اشخاص مذکور در مادهٔ (۳۰۰) مجازات داده میشود — اگر سفید مهر مذکور باو سپرده نشده وخود او بدست آورده باشد در حکم جاعل خطوط بوده مانند کاغذ ساز تعقیب و مجازات خواهد شد .

ماده ۳۰۴ — هرگاه اموال و اسباب یا نقود یا اجناس و امتعه یا بلیطهای بانک یا نوشتجاتی از قبیل تمسك یا قبض یا مفاصا حساب نزد کسی بعنوان اجاره یا امانت یا رهن و یا قرض سپرده شده و یا آنکه ازبرای کار بااجرت

یا بی اجرتی باو داده شده وبنا براین بوده که اشیاء مزبوره مسترد شود یا بمصرف معینی برسد و شخصی که آن اشیاء نزد او بوده انهارا بر ضرر مالکین یا متصرفین آنها تصاحب یا مفقود یا تلف نماید بطریق مذکور درمادهٔ (۳۰۲) مجازات خواهد شد .

درصورتیکه خیانت مذکور فوق را صاحب منصب ادارات یا امناء دولتی یا نوکر یا مستخدم شخصی و یا شاگرد یا محرر و یا عامل یا گماشته یا عمله وکارگر نسبت باستاد و مخدوم خود مرتکب شوند محکوم بحبس مجرد خواهند گردید .

ماده ۳۰۵ — هرگاه شخصی در ضمن محاکمه در عدلیه سند یا نوشته و یادداشتی را به محکمه ابراز نماید و بعد از آن بنحوی از انحاء نوشتهٔ مزبوررا از میان ببرد و مفقود کند محکوم بیك روز الی بیست روز حبس قابل ابتیاع میشود و هرگاه جرم او مکرر شد ازیکماه الی شش‌ماه حبس‌تادیبی خواهد شد — صدور حکم مجازات مزبوره بعهدهٔ محکمه‌ایست که قضیه در نزد آن رخ نموده‌است .

٤) دسیسه وتقلب درکسب و تجارت و صنعت .

ماده ۳۰۶ — هرکس به تهدید یا شرارت مخل آزادی و اختیار اشخاصی که مشغول خرید و فروش بطور مزایده یا مناقصه میباشند یا میخواهند بشود گردد یا معاملات مزبوره را بهم بزند و مختل کند محکوم بشش روز الی سه

ماه حبس تادیبی و شش روز الی ده ماه حبس قابل ابتیاع خواهد شد .

همین مجازات مقرراست برای کسانی که در موقع هراج بتعارف یا وعده مشتریان را دورکنند و معامله را مختل سازند .

ماده ۳۰۷ — هرگاه دولت نظامنامه ها و قوانینی برای کارخانها ترتیب دهد و وضع کند نظر باینکه جنس کارخانه از حیث خوبی و اندازه و کیفیت و کمیت ممتاز و مرغوب باشد کسی که با آن قوانین و نظامنامه ها مخالفت کند محکوم بحبس قابل ابتیاع از یکماه الی شش ماه خواهد شد .

ماده ۳۰۸ — مجازات حبس تادیبی از شش روز الی سه سال و حبس قابل ابتیاع از یکروز الی شش ماه یا یکی ازاین دومجازات مقرراست برای کسانی که بدسیسه و حیله یا عنف و شرارت کارگران را ازکار بازدارند یا تعطیل عمدی کاررا تمدیدکنند یا درصدد این امر برآیند بجهة اینکه اختلالی درامر کسب وصنعت حادث کنند یا کارگران را بتقاضاهای بیجا وادار نمایند .

ماده ۳۰۹ — هرکس از مدیران یاکارگران یا اعضای کارخانه ها که اسرار صناعتی راجع بکارخانهٔ خودشانرا بکسی از تبعهٔ داخله بگویند و افشاء کنند محکوم بحبس تادیبی از سه ماه الی دوسال و حبس قابل ابتیاع از یك روز الی یکماه خواهند شد .

هرگاه اسرار مذکوره را به تبعهٔ خارجه یا ایرانیهائیکه درخارجه سکنی دارند افشاء کند مجازات مقصر یکسال الی سه سال حبس تادیبی و

یکماه الی دو سال حبس قابل ابتیاع خواهد بود و ممکن است از حقوق مذکورهٔ در مادهٔ (۲۷) نیز بعد از اتمام حبس در مدت پنج الی ده سال محروم گردد .

در هر دو صورت هرگاه مصنوعات کارخانه اسلحه و قورخانهٔ دولتی بوده باشد مقصر بحد اکثر مجازاتهای مذکوره محکوم خواهد شد .

ماده ۳۱۰ — کسانیکه بواسطهٔ اشاعهٔ مجعولات یا گران خریدن اجناس زیاده برنرخ متعین نزد فروشندگان یا بواسطهٔ مواضعه واتفاق بین مالکین اجناس و امتعه و یا بروات و اسهام و امثال آنرا زیاده بر نرخ عادله نرخ یا تنزل دهند محکوم بیك ماه الی هیجده ماه حبس تادیبی و یکماه الی دو سال حبس قابل ابتیاع خواهند گردید و اگر اقدامات مزبوره نسبت بغلات و ارزاق عمومی باشد مجازات آن دو برابر آنست که مذکورشد .

ماده ۳۱۱ — مجازات مذکورهٔ در مادهٔ فوق مقرراست در بارهٔ کسانی که بواسطهٔ اشاعهٔ مجعولات یا وسایل تقلبی دیگر سبب شوند که مردم از روی وحشت و تزلزل درصدد مطالبهٔ وجوه مضبوطه درنزد امانت داران دولتی یا اداراتی که باید بامانت داران دولتی پرداخت وجه کنند برآیند .

ماده ۳۱۲ — هرکس مشتری را در خصوص عیار طلا و نقره یا اصل و بدل بودن جواهر فریب دهد یا جنسی را بجای جنس دیگر قلم دهد بطوری که مقصود مشتری از ابتیاع آن حاصل نشود یا اینکه بواسطهٔ استعمال اوزان

و مقادیر غلط و تقلبی مقدار مبیع را کم کند و بطور کلی مشتری را ازحیث کمیت یا کیفیت مبیع فریب دهد ازسه ماه الی یکسال محبوس خواهد شد — اوزان و مقادیر تقلبی هم باید شکسته و باطله شود .

محکمه میتواند صورت حکمی را که در این مورد صادر میکند کلاً یا بعضاً درنقاطی که لازم میداند اعلان کند یا درروزنامه ها درج نماید و مخارجی که براین اقدام تعلق میگیرد برعهدهٔ محکوم علیه خواهد بود .

ماده ۳۱۳ — هرکس تالیف و تصنیف دیگری را اعم از کتاب و رساله و نقشه و تصویر وغیرها بدون اجازهٔ مصنف و مؤلف یا کسی که حق تصنیف و تالیف را از مصنف و مؤلف تحصیل نموده‌است کلاً یا بعضاً بطبع برساند محکوم بحبس قابل ابتیاع از سه روز الی دوماه خواهد شد وبعلاوه محکوم باید از عهدهٔ خسارات واردهٔ بر صاحب کتاب برآید .

مجازات فوق مقرراست ولو اینکه طبع کننده تصرفات جزئیه‌هم در تالیف و تصنیفی که بدون اجازه بطبع رسانیده نموده باشد و مسلم شود که تصرفات مزبوره فقط برای حفظ ظاهر و فرار ازتعقیب صاحب تالیف بوده‌است فروشندهٔ تالیف وتصنیفی که تقلباً بطبع رسیده هرگاه ازتقلب مطلع باشد نیز محکوم بحبس قابل ابتیاع از یك روز الی یکماه خواهد گردید .

ماده ۳۱۴ — هرکس درخاك ایران کتاب و سایر اشیاء مذکوره را که در یکی ازممالك خارجه طبع شده و حق طبع آن محفوظ‌است بدون اجازهٔ صاحب آن طبع کند محکوم به مجازات مذکورهٔ در مادهٔ قبل خواهد شد و این

درصورتی‌است که آن مملکت خارجی‌هم همین معامله را با دولت ایران و اتباع آن بنماید .

ماده ۳۱۵ — همان مجازات مقرراست برای داخل کردن کتب و اشیاء مزبوره درخاك ایران یا بردن آنها ازایران بممالك خارجی که باایران معاملهٔ بمثل میکنند .

ماده ۳۱۶ — هرکس شخصاً یا بعنوان عضویت شرکتی مامورشود که برای عساکر دولت تهیه آذوقه یا مهمات دیگر کند و بدون مانع و عذر موجه در انجام این وظیفه کوتاهی نماید بطوریکه مهمات مزبوره فراهم نشود مقصر محکوم بحبس مجرد خواهد گردید — و هرگاه معلوم شود که این تقصیر او مبنی بر موافقت با دشمن بوده جزای اشخاصی را که مرتکب جنایات برضد امنیت خارجی دولت گردیده‌اند خواهد داشت .

ماده ۳۱۷ — هرگاه تقصیر مذکور در مادهٔ قبل منتسب باجزاء وگماشتگان شخص مزبورگردد مجازات راجع بایشان‌است و اگر ثابت شود که انشخص و گماشتگان او هردو مقصرند جمعاً مجازات خواهند دید .

ماده ۳۱۸ — هرگاه مستخدمین یا موظفین دولت درجنایت اشخاص‌مذکور درمواد (۳۱۶) و (۳۱۷) شرکت داشته باشند و بایشان کمك کنند محکوم بحبس‌غیردائم با قید خواهند بود و اگرموافقت با دشمن هم داشته‌اند مرتکب

جنایت برضد امنیّت خارجی مملکت محسوب خواهند شد .

ماده ۳۱۹ — در صورتیکه از غفلت اشخاص مذکورهٔ در مواد (۳۱۶) و (۳۱۷) فقط تاخیری در فراهم شدن مهمات حاصل گردد یا تقلبی در کمیّت و کیفیّت آنها واقع شود لیکن اصل عمل صورت گرفته باشد مجازات مرتکب از شش ماه الی سه سال حبس تادیبی خواهد بود .

در موارد جنایات مذکورهٔ در این ماده و سه مادهٔ قبل تعقیب مرتکبین فقط از طرف دولت ممکن است شروع شود .

ماده ۳۲۰ — هرکس قمارخانه دایر کرده و مردم را برای قمار بانجا دعوت کند یا راه دهد محکوم بدو ماه الی شش ماه حبس تادیبی و شش روز الی یکسال حبس قابل ابتیاع خواهد شد .

ماده ۳۲۱ — هرکس بدون اجازهٔ دولت ادارهٔ استقراض رهنی دایر کند یا با داشتن اجازهٔ دولتی دفاتر و اوراقی که بنا بر نظامنامه مقرر شده است و بموجب آنها باید مبلغ استقراض واشیاء مرهونه و اسامی و محل اقامت و شغل استقراض کنندگان بترتیبات مخصوصه ثبت و ضبط باشد نگاه ندارد محکوم بیکماه الی سه ماه حبس تادیبی و شش روز الی سه ماه حبس قابل ابتیاع خواهد شد .

ماده ۳۲۲ — هرکس که دارای تصدیقنامهٔ دولتی راجع بطبابت یا جراحی

یا دندانسازی نباشد و عادتاً بمعالجه و مداوای مرضی و اعمال جراحی و دندانسازی اشتغال ورزد محکوم به شش روز الی یکماه حبس قابل ابتیاع خواهد شد و درصورتیکه جرم او مکرر شود محکوم بیك ماه الی دو ماه حبس قابل ابتیاع یا یك ماه الی شش ماه حبس تادیبی یا هر دو مجازات با هم خواهد شد .

ماده ۳۲۳ — هرکس بدون داشتن تصدیقنامه برطبق نظامنامهٔ دولتی دواخانه باز کند و ادویهٔ طبی بسازد یا بفروشد مانند اشخاص مذکورهٔ درمادهٔ قبل مجازات خواهد شد .

۵) نهب و حرق و تخریب و امثال آن .

ماده ۳۲۴ — هرکس عمداً عمارت یا کشتی یا انبار یا کارخانهٔ را که مسکون یا مسکن باشد وکلیّةً هر محل مسکون یا محل سکنی را یا کالسکه و واگن و گاری را که آدم در آن باشد آتش بزند عرفاً درحکم قاتل عمدی است .

هرگاه کسی عمارت وکشتی و انبار وکارخانهٔ را که مسکون یا محل سکنی نباشد یا جنگل و بیشه یا حاصلی را که درو نشده آتش بزند درصورتیکه متعلّق بخود او نباشد محکوم بحبس دائم با قید خواهد شد .

هرگاه کسی اشیاء مزبوره را که متعلّق بخود اواست آتش بزند و باینواسطه بدیگری هم خسارتی وارد آورد و در این کار تعمد داشته باشد مجازات او حبس غیردائم با قیداست .

هرگاه کسی خود مالك اشیاء مزبوره نبوده ولی بحکم مالك آنهارا آتش بزند آمر ومباشر هردو مجازات فوق را خواهند داشت .

ماده ۳۲۵ — هرگاه کسی کاه یا خرمن یا هیزم توده کرده یا گاری و کالسکهٔ خالی یا پر از اشیاء منقوله را که متعلق بخود او نیست و آدم در آن نباشد آتش بزند محکوم بحبس غیردائم با قید خواهد شد .

کسی که بواسطهٔ آتش زدن اشیاء مذکوره یا امر به آتش زدن آنها درصورتیکه متعلق بخود او باشد عمداً خسارتی بدیگری وارد آورد محکوم بحبس مجرد خواهد گردید وهمین مجازات را دارد کسی که بامر مالك اشیاء مزبوره را آتش بزند .

در کلیه موارد مزبوره هرگاه حریق اسباب هلاك نفوس شود مقصر در حکم قاتل است .

ماده ۳۲۶ — مجازاتهای مذکور در مادهٔ قبل با تشخیص مراتب مزبوره مقرراست در بارهٔ کسی که عمداً بواسطهٔ بمب و مواد محترقه کل یا جزئی از عمارت ومسکن یا سد وشوسه و کشتی و آلات نقاله از هرقبیل یا انبار و کارخانه و توابع آنها یا پل یا شارع عام یا خاص وکلیهٔ هر نوع اشیاء منقوله یا غیرمنقوله را که متعلق بخود او نیست خراب کند .

قرار دادن بمب و آلات حراقه درمعبر عام یا خاص بقصد جنایت در حکم سوء قصد مذکور درفوق است .

اشخاص مذکورهٔ در این ماده هرگاه قبل از وقوع حادثه و قبل

از تعقیب جنایت قضیه را بمقامات مقتضیه اطلاع بدهند ومرتکبین را بشناسانند از مجازات معاف خواهند شد — و همچنین است اگر بعد از شروع به تعقیب اسباب دستگیری سایر مقصرین را فراهم آورند .

ماده ۳۲۷ — تهدید بحرق یا به تخریب اشیاء مذکورهٔ در مادهٔ قبل بوسیلهٔ بمب و آلات حراقه درحکم تهدید بقتل است و همان مجازات تهدید با تشخیص مراتب آنرا متضمن خواهد بود .

ماده ۳۲۸ — هرکس بوسایل دیگر غیر از بمب و امثال آن عمارت و پل و سد وشوسه و هرنوع از ابنیه را که متعلق بخود او نباشد کلاً یا بعضاً خراب کند یا ماشین بخار را بترکاند محکوم بحبس مجرد خواهد شد .

هرگاه بواسطهٔ این جنایت جراحتی بکسی وارد شود مجازات مقصر حبس غیردائم با قیداست و اگر قتل نفس واقع شود مقصر درحکم قاتل است.

ماده ۳۲۹ — هرکس در مقابل اقدامات راجعهٔ به منافع عامه که از طرف دولت یا باجازهٔ دولت مقرراست از روی شرارت در صدد مخالفت بر آید محکوم بحبس تادیبی از سه ماه الی دو سال خواهد شد .

محرکین این امر حد اکثر مجازات مزبور را خواهند دید .

ماده ۳۳۰ — هرکس دفاتر و قباله وحواله وقبض وفته طلب ومفاصاحساب و هرنوع اسنادی را عمداً بسوزاند یا تلف کند هرگاه اسناد مزبوره اسناد

رسمی و دولتی یا تجارتی باشد مجازات مقصر حبس مجرداست و الا محکوم بیك سال الی سه سال حبس تادیبی و شش روز الی بیست روز حبس قابل ابتیاع خواهد شد .

ماده ۳۳۱ — هرگاه غارت و اتلاف اجناس وغلّه و اسباب و اموال منقوله بتوسط جماعتی بهیئت اجماع و بطور تجری واقع شود مقصرین محکوم بحبس غیردائم با قید و یکماه الی ده ماه حبس قابل ابتیاع خواهند گردید — لیکن اگر کسی ازمرتکبین ثابت کند که بتحریك و اغوا و اسباب چینی بارتکاب این اعمال برانگیخته شده ممکن است مجازات او حبس مجرد مقرر شود .

ماده ۳۳۲ — هرکس بوسیلهٔ مایعات محرقه یا وسایل دیگر مال التجاره یا آلات و ادوات کارخانه را خراب کند یا تلف نماید از یکماه الی دو سال محکوم بحبس تادیبی میشود و اگر مرتکب کارگر کارخانه یا گماشته دارالتجاره باشد مجازات او از یکسال الی سه سال حبس تادیبی خواهد بود .

ماده ۳۳۳ — هرکس محصول یا اشجار دیگری را بواسطهٔ قطع یا سرقت آبی که باید به آن محصول برسد یا اقدامات و وسایل دیگر خشك کند یا باعث تضییع آن شود محکوم بیکسال الی سه سال حبس تادیبی خواهد شد .

ماده ۳۳۴ — هرکس حاصل دیگری را که هنوز درو نشده و یا تاکستان یا نخلستان یا باغ میوهٔ کسی‌را خراب کند از یکسال الی سه سال محکوم بحبس تادیبی خواهد گردید .

ماده ۳۳۵ — هرکس حاصل دیگری را قطع و درو کند از شش روز الی یکماه محکوم بحبس تادیبی میشود .

ماده ۳۳۶ — هرکس درخت دیگری را یا اشجار دولت را که کنار خیابان و راه ومیدانهای دولتی و عمومی‌است قطع کند یا طوری صدمه بزند که خشك شود در ازای هر اصله درخت شش روز الی یکماه حبس خواهد شد وهمین مجازات برای خراب کردن پیوند نیز مقرراست .

ماده ۳۳۷ — هرکس اسباب زراعت یا عاقل دواب یا کوخ دهقانی دیگری‌را خراب وضایع کند یا دواب ومواشی دیگری را اعم ازگاو وگوسفند و اسب و قاطر والاغ وشتر وغیرها مسموم یا تلف کند از یکماه الی یکسال محکوم بحبس تادیبی خواهد شد .

قسمت چهارم .

در امور خلاف و مجازات آنها .

ماده ۳۳۸ — اشخاص مفصلهٔ ذیل محکوم بیك‌روز حبس تکدیری میباشند .

۱) صاحبان منازل و دکاکین و مهمانخانها و کالسکه چی ها و سورچی ها و امثال آنان که بموجب قوانین و نظامات مکلف بروشن کردن چراغ می باشند و درانجام وظیفهٔ خود تقصیر مینمایند .

۲) کسانیکه در معبر عام بعضی اشیاء و اجناس گذارده مانع عبور و مرور عابرین گردند و اشخاصی که بواسطهٔ ضرورت درمعابر و میدانهای عمومی اشیائی قرار داده یا حفرچاه وامثال آن نموده وبرای ملاحظهٔ عابرین از چراغ گذاشتن در آنجا غفلت یا مضایقه نمایند .

۳) کسانیکه در اجرای قواعد واحکام راجعهٔ بهتنظیف ومحافظت طرق و شوارع و انهار تغافل وتسامح نموده و یدازاطاعت حکمی که ازطرف حکومت راجع به تعمیر و مرمت یا خراب کردن ابنیهٔ مشرف بخرابی صادر شده مضایقه نمایند .

۴) اشخاصی که درجلو خانه ودکان خود اشیائی انداخته یابگذارند که سقوط یاعفونت آنها موجب مزاحمت و آزار مردم گردد .

۵) اشخاصی که در غیر از مواردی که قانون اجازه دادهاست میوهٔ درخت یا حاصل دیگری را چیده یابخورند .

۶) کسانیکه از روی بی احتیاطی بروی کسی کثافات بیندازند .

۷) کسانیکه سواره یاپیاده میان زراعت مردم بدون اجازهٔ صاحبان آنها عبورنمایند یا چهارپایان و مال های سواری یا ارابه و کالسکه از آن عبور دهند .

ماده ۳۳۹ — درصورت تکرار جرائم مذکورهٔ درمادهٔ قبل مجازات مرتکب دو روز یا سه روز حبس تکدیری خواهد بود .

ماده ۳۴۰ — اشخاص مفصلهٔ ذیل محکوم به دو روز حبس تکدیری خواهند گردید .

۱) اشخاصی که با وجود منع ادارات دولتی درجاهائی که قدغن شدهاست تیر اندازی یا آتشبازی کنند .

۲) کسانیکه باقواعد واحکام عمومی کهادارات حکومتی و نظمیه و بلدیه درحدود قانون وضع ومنتشر نمودهاند مخالفت کنند یا ازاطاعت قواعد و احکام مزبوره سرپیچی نمایند .

۳) اشخاصی که سنگ یا سایر اجسام ثقیله و کثافات بخانها یا دکاکین و باغات و امثال آن که متعلق بخودشان نیست بیندازند یا بریزند .

۴) کسانیکه مسکوکات و پولهای رایج مملکت را درصورت صحت و بی عیبی و قلب نبودن آنها قبول نموده ردّ نمایند .

۵) اشخاصی که ابتداءً بدیگری فحش بدهند یا جهراً استعمال الفاظ قبیحه نمایند .

۶) کسانیکه حیوانات بارکش و غیره را در معابر رها کرده واز مراقبت آنها غفلت مینمایند بطوریکه موجب زحمت مردم میشوند .

۷) کسانیکه در راندن مال و کالسکه و گاری و غیره بیاحتیاطی کرده بیقاعده میرانند یا در معبر خود موجب آزار حیوانات بارکش و غیره میشوند .

۸) کسانیکه حیوانات را زاید از مقدار متعارف بار کرده یا آنهارا آزار میکنند یا حیوانات ناتوان و عاجز را بکار داشته یا زیر بار و سواری میکشند .

ماده ۳۴۱ — درصورت تکرارجرائم مذکورهٔ درمادهٔ قبل مجازات مرتکب را

میتوان تا پنج روز حبس تکدیری قرار داد .

ماده ۳۴۲ — اشخاص مفصلهٔ ذیل محکوم بسه روز حبس تکدیری خواهند شد.

۱) اشخاصی که مجانین و سفهائی را که بحفظ و حراست ایشان سپرده شده‌اند یا حیوانات موذی و سبع را رها نمایند یا سگ گیرنده را بروی عابرین انداخته آنهارا تحریص کنند .

۲) کسانیکه اوزان و مقادیری غیرازانکه قانون مقرر داشته‌است استعمال کنند و خبازان وقصابانی که نان وگوشت را زاید بر نرخی که‌دولت معین کرده بفروشند .

۳) اشخاصی که بواسطهٔ غوغا وهمهمه محل راحت مردم‌میشوند .

۴) اشخاصی که طرق و شوارع عامه را خراب یا ضایع نمایند .

۵) اشخاصی که بعنوان افسونگری و جادوگری و جن‌گیری و رمّالی و امثال آن بطورمعرکه‌گیری یا بازکردن دکان مردم را میفریبند واین اعمال‌را وسیلهٔ معاش و حرفهٔ خود قرار میدهند .

۶) کسانیکه بعنوان کدیه در معابر و میدانهای عمومی متشبث به مقالات بی اصل و نمایشاتی میشوند که منافی آداب شرع ومستلزم هتك‌حرمت مقامات مقدّسهٔ رؤسای مذهب‌است .

ماده ۳۴۳ — مجازات تکرار جرائم مذکورهٔ در مادهٔ قبل را میتوان تا شش روز حبس تکدیری قرار داد .

ماده ۳۴۴ — درمورد اشخاص‌ذیل برحسب اقتضاء ازچهار الی‌پنجروز حبس

تکدیری مقرراست .

۱) کسانی که درمقام پرخاش بیکدیگر حمله ور وگل آویز میشوند وکسانیکه بدیگری آزار برسانند که‌بدرجهٔ مدلول مواد (۲۴۰) و (۲۴۱) نرسد وخفیف تر باشد .

۲) اشخاصی که درمحلهای مخصوص و معابر و میدانها و بازار ها مشغول قمار و لاتری میشوند .

۳) اشخاصی که بواسطهٔ رها کردن مجانین یا حیوانات شریر یا سبع و یا بواسطهٔ تند راندن یا بیقاعده راندن مال و عراده و گاری و درشکه و امثال آن سبب هلاك یا جراحت حیوانات و دواب مردم میشوند .

۴) کسانیکه از روی بی احتیاطی یا بیعلمی استعمال اسلحه نموده یا اشیاء صلب و سخت را انداخته و باینواسطه باعث ضرر و خسارت مذکور در فقرهٔ سابق شوند .

۵) کسانیکه عمداً اشیاء ثقیله یا کثافات بروی کسی بیندازند و بریزند .

۶) کسانیکه ماکولات و مشروبات ضایع و فاسد شده را بمعرض فروش در آورند .

۷) اشخاصی که در ماکولات و مشروبات تقلّب و تصنع نمایند بدون اینکه اسباب تولید مرض یا هلاك شود .

۸) سورچی ها و درشکه چی ها و امثال آنان که مامورین نظمیّه وامنیّه بایشان امر بتوقف دهند و آنان از این امر سرپیچی نمایند .

۹) کسانیکه با نظامنامه های دولتی راجع بانتظام وامنیّت ودوران

راههای آهن مخالفت نمایند .

۱۰) کسانیکه با نظامنامه های دولتی راجع بانتظام وامنیت و دوران تراموه های اسبی یا الکتریکی و غیرها مخالفت نمایند .

۱۱) کسانیکه اتوموبیل برانند و با نظامنامه های دولتی راجع به محافظت پیاده ها وحرکت حیوانات بارکش وسواری وغیرها مخالفت نمایند .

۱۲) کسانیکه در کوچه ها و معابر و اماکن عمومی بد مستی و عربده جوئی میکنند و این غیر از مجازات شرعی آنهاست .

۱۳) سمسارانیکه اسباب و اثاث‌البیت و البسه وجواهرات و زینت آلات وظروف وکتاب و غیرهارا از اشخاص نا بالغ یا مجهول الحال ابتیاع نمایند .

۱۴) چون سمساران باید هر یك دفتری داشته باشند که بتوسط کمیسر پلیس نشانه و نمره گذاشته شده و در آن دفتر روز بروز اسم و عنوان ومنزل کسانی را که با ایشان معامله می کنند وجنسی‌را که معامله کرده و قیمت آن را ثبت نمایند بدون اینکه جائی از آن سفید بماند یا حك ومحو و اثبات داشته باشد پس هر سمساری که این تکلیف‌را ادا نکند مرتکب خلافی شده که مجازات آن در صدر مادهٔ مذکوراست .

ماده ۳۴۵ — در صورت تکرار جرائم مذکورهٔ در مادهٔ قبل مدت حبس تکدیری هشت الی ده روزاست .

احکام عمومی .

ماده ۳۴۶ — جرائمی که دراین کتاب مذکور نیست هرگاه بموجب قوانین مخصوصه یانظامنامه هائیکه درحدود قوانین وضع شده مجازاتی نسبت بانها مقرر باشد در محاکم عدلیه متبع و مجری‌است .

ماده ۳۴۷ — هیچ عملی را بعنوان خلاف و جنحه و جنایت نمی توان مجازات نمود مگر بموجب قوانینی که قبل ازارتکاب آن‌عمل مقرر شده‌باشد .

ماده ۳۴۸ — مجازاتهای مقررهٔ دراین قانون درباره مقصرین فقط ازحیث جنبهٔ سیاسات عرفیه و حفظ انتظامات ملکیه‌است لیکن تقصیرات و جنایاتی که موافق موازین اسلامی طرق تعقیب و کشفش میسر وعقوباتش مضروب و معین‌است راجع بمحکمهٔ جنائی اختصاصی‌است که پس از محاکمهٔ رسمی و صدور رأی حاکم شرع متصدی امر قضا مقصرین موافق حدود وتعزیرات مقرره در شرع اسلام مجازات میشوند .

قانون جزای عرفی از طرف دولت در دورهٔ سوّم تقنینیّه بمجلس شورای ملّی پیشنهاد گردیده و از مجلس بکمسیون قوانین عـدلیّه راجع و مطرح مذاکره شـده و بواسطهٔ تعطیل مجلس ناتمام مانده بود اینجانب نظر باهمیّت وضرورت اجرای قانون مزبوره کمیسیونی برای مراجعهٔ به آن مرکب از اشخاص بصیر و با اطـلاع و مجرب در این امور تشکیل و پس از مداقهٔ مجدّدی درمواد قانون مزبوره وجلب نظریات جناب مسیو پرنی مستشارعدلیّه سیصد وچهل وهشت مادّهٔ فوق را به هیئت دولت پیشنهاد و تقاضای اجرای موقّت آنرا نمود هیئت دولت در جلسهٔ سـه شنبه پنجم جمیدی‌الاولی ۱۳۳۵ بالاتفاق لزوم اجرای موقّت قانون مجازات را تصدیق ومواد فوق را تصویب فرمودند بقید اینکه درموقع خود قانون مزبور بمقامات مقننه نیز پیشنهاد وپس از تصویب قطعیّت آن اعلام شود .

فیروز نصرةالدوله

وزیر عدلیّه

مطبعه « فاروس » طهران

فهرست مندرجات

قانون جزای عرفی

عنوان اقسام وفصول ومباحث	از صفحه	الی صفحه	ازماده	الی ماده
قسمت اول — درمجازات و اثرات مترتبهٔ بر آن و سایر احکام کلّیه .				
فصل اول — درمجازات جنایت وجنحه وخلاف	۱	۸	۱	۳۳
فصل دویم — درسایراحکامیکه ممکن است درموارد خلاف وجنحه وجنایت صادر شود . .	۹	—	۳۴	۳۷
فصل سیم — درمجازات تکرار جرم	۱۰	۱۲	۳۸	۴۲
فصل چهارم — در اسقاط وتعلیق وتخفیف مجازات	۱۲	۱۶	۴۳	۵۷
فصل پنجم — در تشخیص اشخاصیکه مرتکب جرم شده وقابل عفو یا مستوجب مجازات ویا مسئولند	۱۶	۲۰	۵۸	۷۰
قسمت دویم — درجنحه وجنایت نسبت بدولت .				
فصل اول — درجنحه وجنایت برضدّ امنیّت دولت.				
مبحث اول — در جنایات و جنحه برضدّ امنیّت خارجی مملکت	۲۱	۲۴	۷۱	۸۱
مبحث دویم — درجنایات برضدّ امنیّت داخلی مملکت.				
۱ — در سوء قصد وکنکاش دربارهٔ شخص پادشاه و خانودهٔ او	۲۴	۲۶	۸۲	۸۷
۲ — در جنایات راجعهٔ باغتشاش مملکت از حیث جنگ داخلی و استعمال قواء حربیه				

عنوان اقسام وفصول ومباحث	از صفحه	الی صفحه	ازماده	الی ماده
بطور غیر مشروع وخرابی وغارت عمومی	۲۶	۳۰	۸۸	۹۹
حکم عمومی راجع بهر دو عنوان این مبحث . .	۳۰	۳۱	۱۰۰	۱۰۱
فصل دوم — در ارتکاب جنحه وجنایات برضد اساس مشروطه .				
مبحث اول — درجنحه وجنایات برضد حقوق ملی	۳۱	۳۳	۱۰۲	۱۰۶
مبحث دوم — اقدام برضد آزادی . . .	۳۳	۳۵	۱۰۷	۱۱۴
مبحث سیم — اتحاد مامورین دولتی برضد مصالح مملکتی	۳۵	۳۶	۱۱۵	۱۱۸
مبحث چهارم — درتجاوز مامورین دولتی ازحدود ماموریت خود	۳۷	۳۹	۱۱۹	۱۲۳
فصل سیم — درجنحه وجنایت برضد آسایش عمومی .				
مبحث اول — قلب و تزویر .				
۱ — سکهٔ قلب	۳۹	۴۱	۱۲۴	۱۲۸
۲ — در مجازات اشخاصی که مهر دولت یا اسکناس یا اسناد خزانهٔ دولتی و تمبر و علامات دولت را بعینه ساخته ویا تزویر و ترویج نموده ویا داخل درممالک ایران نمایند	۴۱	۴۲	۱۲۹	۱۳۴
۳ — درساختن خطوط راجعهٔ بادارات دولتی یا اسناد رسمی و تجارتی یا صرافی . .	۴۳	۴۴	۱۳۵	۱۳۸
۴ — جعل و تزویر خطوط شخصیه . .	۴۴	—	۱۳۹	۱۴۰
۵ — تزویر در تذکره عبور و اقامت و				

عنوان اقسام وفصول ومباحث	از صفحه	الی صفحه	ازماده	الی ماده
شهادتنامه یا تصدیقنامه	۴۴	۴۶	۱۴۱	۱۴۷
مبحث دوم — خیانت دروظایف وجنایت وجنحهٔ مامورین دولتی درحین انجام ماموریت خود .	۴۷	—	۱۴۸	۱۵۰
۱ — در اختلاس امناء صندوق دولتی .	۴۷	۴۸	۱۵۱	۱۵۴
۲ — تعدی مامورین دولتی دراخذ حقوق .	۴۸	۴۹	۱۵۵	۱۵۶
۳ — در جرائم مامورین دولتی ناشی از دخالت بامور یکه با سمت ایشان منافات دارد	۴۹	۵۰	۱۵۷	۱۵۸
۴ — دراخذ رشوه مامورین واجزاء دولتی	۵۰	۵۳	۱۵۹	۱۶۵
۵ — در تعدیات مامورین دولتی .				
فقرهٔ اول — در تعدیات مامورین دولتی نسبت بافراد مردم	۵۳	۵۵	۱۶۶	۱۷۰
فقرهٔ دوم — در تعدیات مامورین دولتی نسبت بدولت	۵۵	۵۶	۱۷۱	۱۷۵
۶ — اشتغال بخدمت دولتی برخلاف قانون .	۵۶	۵۷	۱۷۶	۱۷۷
مبحث سیم — در مقاومت و تمرد و سایر تخلفات نسبت به مامورین و کارگذاران دولت .				
۱ — طغیان یا تمرد	۵۸	۶۱	۱۷۸	۱۸۹
۲ — هتك حرمت و واردآوردن صدمات جسمانی نسبت بکارگذاران دولت وقوای دولتی	۶۱	۶۳	۱۹۰	۱۹۸
۳ — امتناع از انجام وظایف قانونیه . .	۶۴	—	۱۹۹	۲۰۰
۴ — در فرار محبوسین واخفاء مقصرین .	۶۴	۶۸	۲۰۱	۲۱۱
۵ — در مجازات مرتکبین شکستن مهر و				

عنوان اقسام وفصول ومباحث	از صفحه	الی صفحه	ازماده	الی ماده
سرقت نوشتجات و اسناد از اماکن دولتی	٦٨	٧٠	٢١٢	٢١٨
٦ — در تخریب ابنیه و آثار . . .	٧٠	—	٢١٩	—
٧ — غصب عناوین و القاب و مشاغل . .	٧١	—	٢٢٠	٢٢١
مبحث چهارم — در مشارکت و اجتماع و مواضعه برای ارتکاب جنایات	٧٢	—	٢٢٢	٢٢٤
مبحث پنجم — در ول گردی و تکدّی . .	٧٣	٧٥	٢٢٥	٢٣٣
قسمت سیم — در جنحه وجنایت نسبت بافراد که مخل آسایش و نظام عمومی باشد.				
فصل اول — در جنحه و جنایت نسبت باشخاص				
١ — قتل عمدی	٧٥	٧٦	٢٣٤	٢٣٥
٢ — تهدید	٧٦	٧٧	٢٣٦	٢٣٩
٣ — جرح و ضرب عمدی . . .	٧٧	٨٠	٢٤٠	٢٤٨
٤ — قتل وضرب وجرح غیر عمدی وموارد که جانی معذور وقابل تخفیف مجازات است	٨٠	٨١	٢٤٩	٢٥٥
٥ — قتل وضرب وجرحی که جنحه وجنایت محسوب نمیشود	٨١	٨٢	٢٥٦	٢٥٧
٦ — توقیف و حبس و غیر قانونی . .	٨٢	٨٣	٢٥٨	٢٦٠
٧ — بی عفتی و بی ناموسی . . .	٨٣	٨٥	٢٦١	٢٦٦
٨ — مخالفت با مراسم دفن اموات . .	٨٥	٨٦	٢٦٧	٢٦٩
٩ — جنحه و جنایت نسبت باطفال . .	٨٦	٨٧	٢٧٠	٢٧٣
١٠ — شهادت دروغ و افتراء و بهتان .	٨٧	٨٩	٢٧٤	٢٨٠

عنوان اقسام وفصول ومباحث	از صفحه	الی صفحه	ازماده	الی ماده
فصل دویم — درجنحه وجنایت نسبت به اموال .				
١ — سرقت	٩٠	٩٥	٢٨١	٢٩٦
٢ — ورشکستگی و مال مردم خوری وکلاه برداری	٩٥	٩٦	٢٩٧	٣٠١
٣ — خیانت در امانت	٩٧	٩٨	٣٠٢	٣٠٥
٤ — دسیسه وتقلّب درکسب وتجارت وصنعت	٩٨	١٠٤	٣٠٦	٣٢٣
٥ — نهب و حرق و تخریب و امثال آن .	١٠٤	١٠٨	٣٢٤	٣٣٧
قسمت چهارم — در امورخلاف و مجازات آنها .	١٠٨	١١٣	٣٣٨	٣٤٥
احکام عمومی	١١٤	—	٣٤٦	٣٤٨

KT1333
.I7G3

۸۹۷۹ ن ۲

قانـــون جزای عرفـــی

KT1333
.I7G3

۸۹۷۹
۲ن

قانون جزای عرفی

Date Due

موعد عودت